

D—1.

BECSÜLETÜGYI SZABÁLYZAT

A M. KIR. HONVÉDSÉG ÉS A M. KIR.
(M. KIR. HORVÁT-SZLAVON) CSENDŐRSÉG
SZÁMÁRA.

BUDAPEST

PALLAS IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1913.

TARTALOMJEGYZÉK.

	Lap
Végrehajtási határozványok	9
A becsületügyi eljárás célja és a becsületügyi tanácsok hatásköre.	
1. §. A becsületügyi eljárás célja és tárgya	13
2. §. A becsületügyi eljárás alá tartozó egyének . . .	13
3. §. A becsületügyi eljárás alkalmazása megelőző büntető bírósági eljárás után	14
4. §. A becsületügyi eljárás kizárása s külön eljárás alkalmazása megelőző büntető bírósági eljárás után	15
A becsületügyi eljárás általában.	
5. §. A becsületügyi eljárás tagozódása	16
6. §. Kizárás valamely tiszt (tiszjelölt) elleni becsületügyi eljárásban való részvételből	17
7. §. a) A becsületügyi eljárás folyamatba tétele ...	19
b) A becsületügyi eljárás megszüntetése	19
1. bűnvád esetén	19
2. a beszámíthatóság kétes volta esetén ...	20
c) A becsületügyi eljárás gyors keresztülvitele... ..	20
d) Titoktartási kötelezettség	21
A becsületügyi tanácsok nemei és összeállítása.	
8. §. A becsületügyi tanács nemei	21
9. §. A becsületügyi tanács (választmány) illetékessége	21
10. §. A becsületügyi tanács főtisztek és tisztjelöltek számára	24
a) a becsületügyi választmány alakítása	24

	Lap
b) elnöke	25
c) tagok, póttagok és megválasztásuk	25
♣) a választások időpontja	26
e) a becsületügyi tanács alakítása	27
f) tényleges állományu hadbírák, honvéd orvosok és számvivőtisztek elleni becsületügyi tanács alakítása	28
g) különböző állománycsoportbeli tisztek elleni becsületügyi tanács alakítása	28
h) a becsületügyi válaszmány és tanács működésének tartama	28
11. §. A becsületügyi tanács alakítása törzstisztek számára	29
12. §. A becsületügyi tanács alakítása tábornokok számára	31

A becsületügyi előleges tárgyalás.

13. §. A becsületügyi előleges tárgyalás megindítására hivatott parancsnokok	32
14. §. A parancsnok (13. §.) határozata az előleges tárgyalás megindítása tárgyában	35
15. §. Az ügynek a becsületügyi válaszmányhoz áttétele	36
16. §. A becsületügyi válaszmány teendői	37
a) előleges tárgyalás	37
b) jelentés és indítványtétel	38
17. §. A tiszti gyűlés; annak alakítása és helye	39
a) főtisztek és tisztjelöltek számára	39
b) törzstisztek számára	41
c) tábornokok «	41
♣) csendőr törzstisztek, törzstiszti (tábornoki) rendfokozatban álló hadbírák vagy honvéd orvosok számára	42
e) különböző állománycsoportbeli tisztek számára	42

	Lap
18. §. A védő	43
19. §. A tiszti gyűlésben követendő eljárás	43
a) vádlott (védő) megidézése és az iratokba való betekintés joga	43
b) tárgyalás	44
c) határozathozatal	45
♣) a szavazás módja	45
e) a hozott határozat körüli intézkedés	46
20. §. További eljárás a tiszti gyűlés határozata alapján	46

A becsületügyi vizsgálat.

21. §. a) Vádlottnak a becsületügyi válaszmány elé idézése	48
b) Vádlott kihallgatása	48
c) A vizsgálat további menete	49
22. §. A becsületügyi vizsgálat befejezése	51
23. §. A becsületügyi tanács egybehívása	52

A végtárgyalás és intézkedés a becsületügyi tanács határozata tárgyában.

24. §. ♣) A végtárgyalás elrendelése	52
b) Vádlottnak (védőjének) megidézése a végtárgyaláshoz	53
c) A végtárgyalás elnapolása	54
25. §. A végtárgyalás menete	54
26. §. A becsületügyi tanács szavazása előkérdések fölött	56
27. §. A becsületügyi tanács szavazása a főkérdésben	57
28. §. A becsületügyi tanács határozatának szövegezése	58
29. §. Az elnök intézkedése a becsületügyi tanács határozata után	60
30. §. A parancsnok (13. §.) intézkedése	61
a) felmentő határozat esetében	61

	Lap
b) az állásbecsület megsértését vagy veszélycz- telését kimondó határozat esetében	61
31. §. A m. kir. honvéd főparancsnokság (csendőrségi felügyelő) intézkedése a becsületügyi tanács hatá- rozata tárgyában	62
32. §. A becsületügyi tanács határozatának hatályba lépte	63
33. §. Az állásbecsület veszélyeztetését vagy megsérté- sét kimondó határozat következményei	63
34. §. Eljárás, ha új vádak merülnek fel	64
a) a vizsgálat folyama alatt	64
b) a becsületügyi tanács határozathozatala után	64
35. §. A becsületügyi tanács határozatának közlése más hatóságokkal	64

Felelbezés.

36. §. A felelbezés benyújtása és a felelbezésekkel követendő eljárás	65
37. §. A becsületügyi felelbezési tanács	66
a) főtiszték és tisztjelöltek számára	66
b) törzstiszték és tábormokok «	67
c) tényleges állományu hadbírák, orvosok és számvivőtiszték számára	68
d) különböző állomány-csoportbeli tiszték számára	68
38. §. Felelbezési tárgyalás	69
39. §. A honvéd főparancsnokság (csendőrségi felügyelő) intézkedése a becsületügyi felelbezési tanács határozata után	73

A becsületügyi eljárás újra felvétele.

40. §. Eljárás az újra felvétel iránti kérelmek eseteiben	73
---	----

Eljárás kivételes esetekben.

41. §. a) Vádlott távolléte	75
b) Írásbeli védekezés	76

Vádlott illetékei és a becsületügyi eljárás költségei.

	Lap
42. §. a) Vádlott illetékei	77
b) Utazási költségek megtérítése katonai egyének részére	77
c) Tanudíjak polgári egyének részére	78

A rendfokozatról való lemondás a becsületügyi eljárás elkerülése czéljából.

43. §. Eljárás a rendfokozatról való lemondás esetében	78
--	----

Volt tiszték és tisztjelöltek rendfokozatuk visszaadása iránti kérvényeivel való eljárás.

44. §. A kérvényeknek a becsületügyi választmányhoz való utalása	79
45. §. a) A becsületügyi választmány köteleességei	80
b) A tiszti gyűlés határozata	81
46. §. A honvédelmi minister határozata és intézkedése	81

A becsületügyi választmányok s tiszti gyűlések véle- ményadása különös esetekben és tanácsadás a becsület- ügyi választmányok részéről.

47. §. a) Az ily vélemény terjedelme	82
b) Utólagos vélemény az előléptetésre való alkal- masság felől	83
c) Tanácsadás a becsületügyi választmány ré- széről	83

Az ügyiratok rendezése és megőrzése.

48. §. a) Az ügyiratok rendezése	84
b) « megőrzése	85

I. Függelék.

	Lap
A) Tisztek (tisztjelöltek) közötti becsületbeli ügyek	87
B) Tisztek (tisztjelöltek) és a becsületügyi eljárás alá nem tartozó egyének közötti becsületbeli ügyek	90

Mellékletek.

1. sz. A tiszti gyűlés tárgyalásáról (19. §.) felveendő jegyzőkönyv mintája	93
2. sz. A vádlott kihallgatásáról (21. §.) felveendő jegyzőkönyv mintája	95
3. sz. Tisztnak tanukénti kihallgatásáról felveendő jegyzőkönyv mintája (21. §.)	97
4. sz. A becsületügyi választmány előadásának (22. §.) mintája	99
5. sz. A becsületügyi tanácsi végtárgyalásról (25. §.) felveendő jegyzőkönyv mintája	101
6. sz. A becsületügyi tanács határozatának mintája (28. §.)	104
7. sz. A becsületügyi tanács határozatának mintája (40. §.)	105
8. sz. A becsületügyi tanács határozatának mintája (40. §.)	106
9. sz. Az iratjegyzék mintája (48. §.)	107

II. Függelék.

A becsületügyi eljárásra vonatkozó honvédelmi ministeri és honvéd főparancsnoksági rendeletek	111
---	-----

Végrehajtási határozványok.

1. Ez a becsületügyi szabályzat azonnal életbelép és az eddig érvényben volt 1908. évi kiadás egyidejűleg hatályát veszti.

2. Az ez idő szerinti becsületügyi választmányok megbízatásukat továbbra is megtartják; ellenben a budapesti külön becsületügyi választmány működése megszűnik, mihelyt a honvéd főparancsnokság az eddig e külön választmány illetékessége alá tartozott főtisztek és tisztjelölteknek a 10. §-a a) pontjának 3. bekezdése értelmében valamely ezredválasztmányhoz való állandó utalása és a külön választmánynál netán folyamatban levő becsületügyeknek az illetékessé vált ezredválasztmányokhoz áttétele iránt intézkedett.

3. A becsületügyi eljárás ujrafölvételére vonatkozó határozványok ezentul is csak az 1908. évi december hó 1-e előtt befejezett becsületügyekre alkalmazhatók.

4. A becsületügyi szabályzat 33. §-a szerint adott intés esetében a minősítvényi táblázatok

lasztmány és tanács, illetőleg a becsületügyi felelősségi tanács megalakítása, valamint a törzstiszti gyűlés összehívása, nemkülönben a 9. § értelmében valamely becsületügynek az illetékes becsületügyi választmány (tanács) helyett más választmányhoz (tanácshoz) való utalása iránt mindenkor a honvéd főparancsnokság intézkedik. E célból tehát a csendőrségi felügyelő — ha az általa elrendelt eljárás során szükségessé válik — a honvéd főparancsnoksághoz fordul.

Ugyancsak a honvéd főparancsnoksághoz kell fordulnia akkor is, ha valamely becsületügyből kifolyólag a becsületügyi választmány, a tisztgyűlés vagy a becsületügyi tanács (becsületügyi felelősségi tanács) eljárásának bármi tekintetben való kifogásolását vagy azok valamely honvédségi tagjának felelősségre vonását tartaná szükségesnek.

A becsületügyi eljárás célja és a becsületügyi tanácsok hatásköre.

1. §.

A becsületügyi eljárás célja ugy a tisztgyűlés közös —, mint az egyesek becsületének megóvása és épségben tartása.

A becsületügyi eljárás célja.

A becsületügyi eljárás tárgyát énnélfogva oly cselekmények és mulasztások képezik, melyek a büntető törvények szerint bírói eljárás alá nem esnek ugyan, mindazonáltal a helyes becsületérzéssel és a tisztgyűlés viszonyaival ellentétben állanak és kérdéssé teszik, vajjon az illető tiszt (tisztjelölt) a tisztgyűlés közös becsületének s ekkép a szolgálat érdekeinek csorbitása nélkül rendfokozatában meghagyható-e?

A becsületügyi eljárás tárgya.

2. §.

A becsületügyi eljárásnak a m. kir. honvédségnél alávetvék a honvédség és a m. kir. (m. kir. horvát-szlavon) csendőrség kötelékébe tartozó tényleges és nem tényleges állományú tisztek és tisztjelöltek.

A becsületügyi eljárás alá tartozó egyének.

A «tábornokok», «törzs- és főtisztek» elnevezés alatt e szabályzatban nem csupán a katonai állományúakat, hanem a többi tisztikaroknak ha-

szerkesztésére és véleményezésére hivatottak ítélik meg, vajjon az intés által az előléptetésre való alkalmasság kérdésessé vált-e vagy sem.

E rendelkezés az új szabályzat életbelépte előtt adott intésekre is alkalmazandó.

5. A szabályzat 32. §-ára való tekintettel, mely szerint a becsületügyi tanács határozata azon nappal lép hatályba, a melyen az a vádlottnak (védőjének, képviselőjének) kézbesítettett, az állományváltozás kereszttülvitelének és az illetékek beszüntetésének is e határozat kézbesítésének napjával kell történie.

6. Ugy a tényleges, mint a nem tényleges állománybeli tisztek (tisztjelöltek) becsületügyeiben kizárólag e szabályzat határozványai mérv-adók.

Tényleges állományu tiszteknek (tisztjelölteknek) ugynevezett egyes becsületbiróságokban, melyek részben tisztekből, részben polgári egyénekből állanak — részt venniök nem szabad.

7. A csapattestparancsnokok a becsületügyi szabályzat tartalmának és lényegének megvalósításában előadások tartásával személyesen, oktatólag működjenek közre és e szabályzat határozványait alkalmas példákkal világosítsák meg.

Ugyanily eljárás követendő az egyévi önkéntesekkel a tényleges szolgálattétel — és a tartalékos tisztekkel (tiszt- és hadapródjelöltekkel) a fegyvergyakorlatok alkalmával.

8. A szabályzatnak a m. kir. (m. kir. horvát-

szlapon) csendőrségre való alkalmazása tekintetében különösen a következők tartandók szem előtt:

a) Az ezen szabályzat szerint a honvéd törzs- és főtisztek (tisztjelöltek) becsületügyeiben a honvéd főparancsnokságot megillető hatáskör a m. kir. (m. kir. horvát-szlavon) csendőrség kötelékébe tartozó tényleges állományu törzs- és főtisztekre (tisztjelöltekre) vonatkozó ügyekben a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjét illeti meg. Ennélfogva a 13. §. b) pontjában említett parancsnokok a 14. §. 2. bekezdésében, a 16. §. b) pont második bekezdésében, a 20. §. első bekezdésében, a 30. §. a) és b) pont első bekezdésében, a 34. §. második bekezdésében előirt jelentéseket és fölterjesztéseket nem a honvéd főparancsnoksághoz, hanem a csendőrség felügyelőjéhez teszik meg.

b) A becsületügyi választmány és becsületügyi tanács, illetőleg a becsületügyi felebbezési tanács tagjaiul a 10. §-ban, a 11. §. 2. és 3. bekezdésében, a 37. §. 3. és a 38. §. 2. bekezdésében említett választásoknál csendőrtisztek is választhatók és a 10. §. e) pontja 1. bekezdése esetében a becsületügyi tanács törzstiszti tagjaiul csendőrtisztek is kijelölhetők.

c) A 10. §. f) pont első bekezdése s a 37. §. c) pontja hasonszerű alkalmazást nyer akkor is, ha csendőr számvivőtiszt a vádlott.

d) A 11. és 37. §§-ból kitetszőleg a törzstisztek elleni eljárásban a becsületügyi vá-

sonló állásu egyénei, a tábornokoknak, továbbá a gyalogsági törzs- és főtiszteknek e szabályzatban említett egyes rendfokozatai alatt pedig a többi fegyvernemnek, illetőleg tisztikaroknak hasonló rendfokozatai is értetnek.

A cs. és kir. közös hadseregnél próbaszolgálaton vagy egyéb tartós szolgálattételben levő honvéd- és csendőrtisztekre (tisztjelöltekre), ha illetékeik a hadsereg költségvetésének terhére vannak átutalva — a hadsereg becsületügyi szabályzatának rendelkezései érvényesek. Viszont ugyanily körülmények közt a hadsereg és haditengerészeti tisztjeire (tisztjelöltjeire) nézve a m. kir. honvédség becsületügyi szabályzatának rendelkezései mérvadók.

Ha a hadsereg (haditengerészeti) valamely tisztje (tisztjelöltje) az ellene megindított becsületügyi eljárás befejezése előtt a m. kir. honvédséghez (csendőrséghez) helyeztetik át: akkor a hadsereg becsületügyi szabályzatának alkalmazhatása reá nézve az áthelyezés napjával megszűnik és a becsületügyi eljárás a honvédségnél folytatandó. Viszont a hadsereghez (haditengerészethez) áthelyezett m. kir. honvéd- (csendőrség-) tisztjek (tisztjelöltek) becsületügyeiben is ennek megfelelő eljárás követendő.

3. §.

Öly megelőző katonai vagy polgári büntető bírósági eljárás után, mely a rendfokozat el-

vesztését nem vonta maga után, ugyanazon cselekmény vagy mulasztás miatt, mely már a büntető bírósági eljárásnak képezte tárgyát, a becsületügyi eljárásnak helye lehet, ha e cselekmény vagy mulasztás a közös állásbecsületet (1. §.) is érinti.

4. §.

Becsületügyi eljárásnak nincsen helye azonban a 2. §-ban megjelölt egyének ellen:

a) ha a tiszt (tisztjelölt) valamely büntető vagy nyereségvágyból eredő vétség (kihágás) miatt a polgári büntető bíróság által jogerősen elítéltetett;

b) ha a tisztre (tisztjelöltre) ily büntetendő cselekmény vagy mulasztás a megelőző büntető bírósági eljárás eredménye szerint rábizonyult ugyan, de ő e miatt — elévülés vagy önként és idejekorán történt kártalanítás folytán, — a bíróság által el nem ítéltetett;

c) ha utólagosan megállapítást nyer, hogy még a tisztté (tisztjelöltté) való kinevezés előtt ily büntetendő cselekmény vagy mulasztás miatt büntető bíróságilag tényleg elítéltetett, vagy hogy a bíróság által csak a b) alatt jelzett körülmények valamelyike miatt nem volt büntetésre ítéltetendő.

Mindezen esetekben a bünperiratok szolgálati úton a honvédelmi ministerhez terjesztendők fel.

A becsületügyi eljárás kizárása s külön eljárás alkalmazás* megelőző büntető bírósági eljárás után.

A becsületügyi eljárás alkalmazása meg előző büntető bírósági eljárás után.

Ez a szükséghez képest beszerzi valamely becsületügyi választmány véleményét (47. §.) és azután határoz arra nézve, vajjon az *a)* és *b)* pont eseteiben az illető rendfokozatából elbocsátandó-e vagy a *c)* alatti esetben a megtörtént kinevezés — a kellő feltételek annak idején való hiánya miatt — megsemmisítendő-e, amihez a *c)* pont esetében, ha tisztté történt kinevezés forog kérdésben, valamint minden oly esetben, mely tábornokra vagy törzstisztekre vonatkozik, Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb elhatározását kéri ki.

E rendfokozat elvesztése ez esetekben is a 33. §-ban jelzett következményeket vonja maga után.

A becsületügyi eljárás általában.

5. §.

A becsületügyi eljárás magában foglalja:

- a)* az előleges tárgyalást,
- b)* a vizsgálati eljárást,
- c)* a végtárgyalást és intézkedést a becsületügyi tanács határozata tárgyában,
- d)* a felebbezések esetén követendő eljárást.

Az előleges tárgyalást a becsületügyi választmány ejti meg; arra nézve pedig, vajjon a becsületügyi vizsgálat megindítandó-e — a vá-

A becsületügyi eljárás tagozódása.

lasztmány előzetes indítványa után — az e célból egybehívott tiszti gyűlés határoz.

A becsületügyi választmányt illeti meg a tiszti gyűlés által elhatározott vizsgálat keresztülvitele is.

A végtárgyalás megtartására és a határozathozatalra a becsületügyi tanács van hivatva.

Felebbezések eseteiben a tárgyalást és a végérvényes határozathozatalt a becsületügyi felebbezési tanács ejti meg.

A becsületügyi eljárás azzal a nappal ér véget, a melyen a becsületügyi tanács (becsületügyi felebbezési tanács) határozata hatályba lép (32. 39. §§.), illetőleg a melyen a tiszti gyűlésnek a vizsgálat mellőzését kimondó határozata kihirdettetett (20. §.).

6. §.

Valamely tiszt (tisztjelölt) elleni becsületügyi eljárásban (5. §. *a*, *b*, *c*, *d*) részt nem vehetnek:

- a)* az, a ki az esetről jelentést tett [7. §., *a*]);
- b)* a vádlott fel- és lemenő ágbeli vérrokonai, fivérei, a szülők fivérei, ezeknek vagy vádlott testvéreinek fiai vagy hasonizben sógorai;
- c)* azok, kik az ügyben tanuképen kihallgatva voltak, vagy előreláthatólag kihallgattatni fognak, vagy kiknek a határozathozatalnál való teljes elfogulatlansága iránt alapos kétely merül fel;

Kizárás valamely tiszt (tisztjelölt) elleni becsületügyi eljárásban való részvételből

d) kik büntető bírósági vagy becsületügyi vizsgálat (elővizsgálat, előleges tárgyalás) alatt állanak.

A becsületügyi választmány, a tisztgyűlés és a becsületügyi tanács vagy a felebbezési tanács valamelyik tagjának (elnökének) kizáratását, az elősorolt okoknál fogva, úgy az említett testületek többi tagjainak bármelyike, mint a vádlott (védő is) kérheti. Ha a tagok valamelyike önmagáról ily kizárási okot ismer, azt saját maga felhozni tartozik.

A kizárási fölötti határozathozatal az előleges tárgyalás és a vizsgálati eljárás folyamata alatt a becsületügyi választmánynak, illetőleg a tisztgyűlésnek, a végtárgyalás alkalmával a becsületügyi tanácsnak, a felebbezési eljárás során pedig a becsületügyi felebbezési tanácsnak többi tagjait illeti meg.

A becsületügyi eljárásban való részvételből a parancsnok (13. §.) is ki van zárva, ha reá nézve az 1. bekezdésben felsorolt kizárási okok egyike vagy másika fennforog. A parancsnok (13. §.) kizáratása fölötti a határozathozás a honvéd főparancsnokságot illeti meg.

A ki valamely becsületügyi vizsgálatnál tagja volt a becsületügyi tanácsnak vagy a parancsnok jogait gyakorolta, ugyanez ügyben a becsületügyi felebbezési tanácsnak tagja nem lehet.

7. §.

A becsületügyi eljárás vagy hivatalból, vagy a tiszt (tisztjelölt) saját kérelmére tétetik folyamatba.

a) A becsületügyi eljárás folyamatba tétel.

Mindenki jogositva van valamely tiszt (tisztjelölt) oly cselekményeit vagy mulasztásait, melyek, nézete szerint, a tisztgyűlés állás becsületét sértik, az illető tiszt (tisztjelölt) előjáró parancsnokságánál vagy valamely más katonai parancsnokságnál (hatóságnál) feljelenteni; tényleges szolgálatban álló katonai egyének azonban ennél a szolgálati utat megtartani kötelesek.

A tisztgyűlés ily esetekben a jelentés megtételére kötelezve vannak.

A katonai hatóságok az ilyen följelentéseket (jelentéseket) — a mennyiben a további eljárásra nem ők illetékesek — a becsületügyi előleges tárgyalás elrendelésére jogositott parancsnokhoz (13. §.) tartoznak áttenni.

Ha a becsületügyi eljárás során az derül ki, hogy a vádlott cselekménye vagy mulasztása a büntető bíróság törvényes hatáskörébe tartozik vagy hogy a becsületügyi eljárás tárgyát képező cselekményen kívül valamely büntett vagy véttség (kihágás) is fennforog: akkor a becsületügyi választmány az ügyiratokat további intézkedés végett a parancsnokhoz (13. §.) tartozik előterjeszteni.

b) A becsületügyi eljárás megszüntetése: 1. bűnvád esetén.

Ha ennek folytán büntető bírósági vizsgálat indíttatik meg: a becsületügyi eljárás megszüntetendő, s erről — ha a becsületügyi vizsgálat megejtése már elhatározott — a honvédelmi miniszterhez jelentés teendő.

A mennyiben pedig a megindított büntető bírósági vizsgálat a rendfokozat elvesztését nem vonta volna maga után, az eset minemiségéhez képest a becsületügyi eljárás folytatása a parancsnok (13. §.) által elrendelendő vagy a 4. §. értelmében járandó el.

2. A beszámíthatóság kétséges volta esetén.

Ha kétség támad arra nézve, vajjon a vádlott a tett elkövetése idejében beszámítható állapotban volt-e, vagy hogy a becsületügyi eljárás idejében nem elmebeteg-e: úgy erről az iratok csatolása mellett jelentés teendő a honvéd főparancsnoksághoz (csendőrségi felügyelőhöz), mely az illetőnek elméleti állapotáról szóló orvosi vélemény beszerzése iránt intézkedik; a véleményhez képest azután a becsületügyi eljárásnak vagy folytatását, vagy megszüntetését rendeli el és a megszüntetésről — ha a becsületügyi vizsgálat megejtése már elhatározott — a honvédelmi ministert értesíti.

c) A becsületügyi eljárás gyors keresztülvitele.

A becsületügyi eljárás — az alaposág sérelme nélkül — minden felesleges hosszadalmasság mellőzésével a lehető leggyorsabban lefolytatandó; az eljárás netáni szünetelése, a becsületügyi iratok megfelelő helyén, írásbeli indoklás csatolásával igazolandó.

A becsületügyi választmány, a tisztgyűlés, a becsületügyi és a felelő tanács minden tagjának becsületbeli kötelessége, hogy a becsületügyi eljárás folyama alatt történeteket titokban tartsa.

a) Titoktartás kötelezettsége.

A becsületügyi tanácsok nemei és összeállítása.

8. §.

Becsületügyi tanács van:

A becsületügyi tanács nemei.

a) főtisztek (századostól lefelé) és tisztjelöltek részére minden honvéd kerületi és minden honvéd hadosztály parancsnokságnál, e parancsnokságok székhelyein,

b) törzstisztek és

c) tábornokok részére a honvéd főparancsnokság által esetről-esetre kijelölendő helyen.

9. §.

A 8. §. a) pontja szerint főtisztek és tisztjelöltek részére felállítandó becsületügyi tanács illetékessége kiterjed azokra a tényleges és nem tényleges állományú főtisztekre és tisztjelöltekre, kik fölött az előleges tárgyalást az illető honvéd kerületi (hadosztály) parancsnokságnak alárendelt valamelyik ezredbecsületügyi választmánya ejtette meg.

A becsületügyi tanács (választmány) illetékessége.

A törzstisztek és tábornokok részére alakítandó becsületügyi tanács a honvédség (csend-

örség) kötelékébe (vagy nyilvántartásába) tartozó valamennyi törzstisztre, illetőleg tábornokra nézve illetékes.

Ha a vádlott az ellene megindított becsületügyi eljárás befejezése előtt várakozási illetékel szabadságoltatik vagy a tartalékba, nyugállományba vagy a szolgálaton kívüli viszonyba helyeztetik vagy pedig tartózkodási helyét változtatja is: a becsületügyi tanács (becsületügyi választmány, a 13. §. szerinti parancsnok) illetékességében az eljárás befejezéséig nem áll be változás.

A becsületügyi tanács (választmány) illetékessége ellen emelt kifogások tárgyában az előterjesztendő ügyiratok alapján a honvéd főparancsnokság határoz.

Vádlott indokolt kérelme folytán, valamint különös okoknál fogva, az illetékes becsületügyi tanács (választmány) helyett, a honvéd főparancsnokságnál más becsületügyi tanács (választmány) kirendelése javaslatba hozható, mire nézve a honvéd főparancsnokság a hozzá felterjesztendő ügyiratok alapján határoz. Az átutalás megengedése esetén a honvéd főparancsnokság egyuttal a parancsnokot (13. §.) megillető jogok átruházása iránt is intézkedik.

Ha egy és ugyanazon ügyben több tiszt (tisztjelölt) van érdekelve, az eljárás elvileg valamennyi érdekeltre nézve egy és ugyanazon becsületügyi tanácsnál (választmánynál) egyide-

jüleg és együttesen folytatandó le, az illetők akár egy és ugyanazon, akár különféle csapattestekhez vagy fegyvernemhez, akár részben a honvédséghez, részben pedig a csendőrséghez tartozzanak is. Azt a becsületügyi válaszmányt, mely az ügyben eljár, a honvéd főparancsnokság jelöli ki.

A midőn törzstiszt főtiszttel (tisztjelölttel) vádlottként együttesen szerepel az utóbbira nézve is a törzstiszti becsületügyi tanács (választmány), ha pedig tábornok van törzs- vagy főtiszttel (tisztjelölttel) együttesen érdekelve, akkor az utóbbiakra nézve is a tábornoki becsületügyi tanács (választmány) illetékes. De ha a törzstisztek (tábornokok) a becsületügyi előleges tárgyalás során igazoltaknak ismertetnek el: akkor a most említett illetékesség megszűnik és a törzstiszti, illetve főtiszti becsületügyi tanács (választmány) illetékessége lép hatályba.

Oly esetekben, midőn a cs. és kir. közös hadsereg tisztjei (tisztjelöltjei) a m. kir. honvédség (csendőrség) tisztjeivel (tisztjelöltjeivel) egy és ugyanazon ügyben vannak érdekelve: a becsületügyi tanács (választmány) illetékessége — a 2. §. utolsó előtti bekezdésének esetét kivéve — csak a honvéd (csendőr) tisztekre (tisztjelöltekre) terjed ugyan ki, de úgy a parancsnok (13. §.), mint a becsületügyi választmány is a hadsereg illető parancsnokával, illetve becsületügyi válaszmányával egyetértően járnak el.

10. §.

Becsületügyi
tanács főtiszttek
és tisztjelöltek
számára.

A főtiszttek és tisztjelöltek számára alakítandó becsületügyi tanács áll:

- 1 ezredesből, mint elnökből, továbbá
- 2 alezredesből vagy őrnagyból,
- 5 századosból és
- 2 alantos tisztből.

a) A becsületügyi
választmány alakítása.

E becsületügyi tanács összeállítása céljából mindenekelőtt állandó becsületügyi választmányok alakíttatnak.

Ily becsületügyi választmány minden honvéd gyalog-, huszár- és tüzér ezrednél az ezredtörzs állomáshelyén alakítandó és pedig:

α) az ezred állományába tartozó, ahhoz tartósan vezényelt vagy a honvéd főparancsnokság (csendőrségi felügyelő) által becsületügyi szempontból állandóan hozzá utalt, tényleges szolgálatban álló főtiszttek és tisztjelöltek számára, a tartósan elvezényelték kivételével;

β) azon főtiszttek és tisztjelöltek számára, kiknek ügye a 15. §. 2. és 3. bekezdése értelmében esetenként hozzájuk utaltatik.

A kerületi, hadosztály- és dandárparancsnokságok törzseinek, továbbá egyéb parancsnokságoknak (hatóságoknak, intézeteknek), valamint az önálló tüzérosztályoknak és a méneskari katonai osztagoknak állandóan valamely (rendszerint a velük egy állomáson levő vagy állomáshelyükhöz

legközelebbi) ezred választmányához való utalása iránt a honvéd főparancsnokság intézkedik.

A tényleges állományu csendőr főtisztteknek és tisztjelölteknek állandóan valamely (rendszerint az állomáshelyükhöz legközelebbi) ezred választmányához való utalása iránt a csendőrségi felügyelő a honvéd főparancsnoksággal egyetértőleg intézkedik.

Minden becsületügyi választmány 4 tagból áll, kiknek egyike az elnök.

b) Elnöke.

Az ezrednél alakítandó választmány elnökéül az illető ezredparancsnok egy katonáállományu, lehetőleg az ezredválasztmány székhelyén állomásozó ezredbeli törzstisztet, ilyennek hiányában századost rendel ki.

Ha a becsületügyi választmány elnökéül százados rendeltetik ki, akkor ez a tagul és póttagul megválasztott századosoknál rangban fiatalabb nem lehet, kivéve ha törzstiszti helyen van alkalmazva.

Becsületügyi választmányi rendes tagokul 1 százados, 1 főhadnagy és 1 hadnagy, póttagokul pedig 2 százados, 2 főhadnagy és 2 hadnagy választandók.

c) Tagok, póttagok és megválasztásuk.

A tagválasztásban az illető ezred- és a választmányhoz utalt csapatok (honvéd és csendőr parancsnokságok, hatóságok, intézetek) tényleges szolgálatban álló és tartósan el nem vezényelt törzs- és főtisztjei vesznek részt.

A hadbírák, orvosok és számvivő tisztek úgy választanak, mint a katonaiállományú és csendőrtisztek, de maguk nem választhatók.

A választás titkosan, szavazójegyek útján történik, melyek pecsét alatt beküldendők a becsületügyi választmánynak. Ez állapítja meg a választás eredményét; ha ugyanazon rendfokozatu egyénekre egyenlő számú szavazat esett, a rangban idősebb tekintendő megválasztottnak. A szavazójegyek a becsületügyi választmány által nyomban megsemmisítendők.

d) A választások időpontja.

A becsületügyi választmány fentemlített három tagjának és a póttagoknak választása két évi időtartamra az illető ezredparancsnokság felhívására akként történik, hogy a rangban legidősebb választmányi tag és ennek póttagjai az egyik év december havában, a két rangifjabb választmányi tag és ezeknek póttagjai pedig a következő év december havában választatnak meg. Tagokul lehetőleg oly tisztek választandók meg, kik a választmány székhelyén állomásoznak.

A két év folyama alatt esetleg kilépő tagok helyére a póttagok lépnek be a becsületügyi választmányba tagok gyanánt.

A póttagok közt keletkező hiányok pótválasztások útján azonnal betöltendők.

A megválasztatás vissza nem utasítható, de azok, a kiknek tagsága a két év lejártával megszűnt, az újból való megválasztást elfogadni nem kötelesek.

A megválasztottak névjegyzéke szolgálati uton a honvéd főparancsnoksághoz felterjesztendő.

A becsületügyi tanács akként alakíttatik, e) A becsületügyi tanács alakítása, hogy abba mindenekelőtt az előleges tárgyalást megejtő választmánynak 4 tagja lép s a honvéd kerületi (hadosztály) parancsnokság, mihelyt a befejezett becsületügyi vizsgálati iratok hozzá felterjesztetnek (22. §.), esetről-esetre egy ténylegesen szolgáló ezredest elnökül s egy másik tényleges állományú, az elnöknek megnevezendő törzstiszttel a becsületügyi tanács tagjául kirendel és a becsületügyi tanácsnak 4 százados általi kiegészítése iránt intézkedik.

Ha a becsületügyi előleges tárgyalást keresztül vitt becsületügyi választmány elnöke százados volt: az elnökön és az eljáró becsületügyi választmány tagjain kívül 2 törzstiszttel, de viszont ilyenkor nem 4, hanem csak 3 százados jelölendő ki a becsületügyi tanács tagjául.

A kérdéses 4, illetőleg 3 százados kijelölése akképen történik, hogy a honvéd kerületi (hadosztály) parancsnokság esetről-esetre megfelelő számú alája rendelt ezredparancsnokságokat utasít, hogy saját becsületügyi választmányukból 1—1 századost rendeljenek ki s erről a becsületügyi tanács elnökét értesítsék.

Sem a becsületügyi tanács elnöke, sem annak többi (kirendelt) tagjai nem lehetnek abból a csapattestből valók, melyhez az eljáró becsületügyi választmány tartozik.

f) Tényleges állományu hadbírók, honvéd orvosok és számvivőtisztek elleni becsületügyi tanács* alakítása.

Ha a vádlott tényleges állományu hadbíró, honvéd orvos vagy méneskari számvivőtiszt, akkor két katonai állományu százados helyett a vádlott állománycsoportjából való két főtiszt lép be tagképen a becsületügyi tanácsba. Ehhez képest a honvéd főparancsnokság, mihelyt a tiszti gyűlésnek a becsületügyi vizsgálat keresztülvitelét elrendelő határozatáról jelentést kap (20.§.) — a becsületügyi tanács határozathozatalánál megkivántató, a vádlott állománycsoportjához tartozó két főtisztnek megválasztása iránt olyképen intézkedik, hogy az illető állománycsoportbeli rendfokozatban legmagasabb (rangban legidősb) tisztet megbizsa, hogy a becsületügyi tanácsba két tényleges állományu főtisztet és egy póttagot válasszasson és a megválasztottak neveit az illető kerületi (hadosztály) parancsnokságnak hozza tudomására, mely azokat annak idején a becsületügyi tanács elnökével közli.

g) Különböző állomány csoportbeli tisztek elleni becsületügyi tanács* alakítása.

Azokbau az esetekben, amikor különböző állománycsoportbeli tisztek (tiszteljöltek) egy és ugyanazon ügyben vannak érdekelve, a közös végtárgyalásnál a becsületügyi tanácsnak mindazok a tagjai résztvesznek, akik erre hivatva lennének, ha az egyes vádlottak ügye külön-külön vétetnék becsületügyi elbírálás alá; a szavazásban (27. §.) azonban csak a becsületügyi tanácsnak az illető vádlottra nézve illetékes tagjai vesznek részt.

h) A becsületügyi választmány és a becsületügyi tanács működésének tartama.

A becsületügyi választmányba 2 évre megválasztott tagok megbízatása a második év deczem-

ber hó 31-ével lejár. De ha ez időpontban valamely vizsgálat még folyamatban van és a becsületügyi tanács megalakulását a honvéd kerületi (hadosztály) parancsnokság már elrendelte, akkor a becsületügyi tanács tagjai az ügyben a végtárgyalásra és határozathozatalra ez időponton tul is hivatva vannak.

11. §.

Törzstisztek számára a becsületügyi tanács esetről-esetre alakittatik és áll: egy altábornagyból, esetleg vezérőrnagyból mint elnökből, két vezérőrnagyból (esetleg tábornoki helyen beosztott ezredesből), három ezredesből és négy alezredesből vagy őrnagyból.

A becsületügyi tanács alakítása törzstisztek számára.

Mihelyt valamely törzstiszt ellen a becsületügyi előleges tárgyalás (13. §. f, g) elrendeltetik, a honvéd főparancsnokság egy vezérőrnagyot (esetleg tábornoki helyen beosztott ezredes) rendel ki a végett, hogy egy vagy több honvéd kerületi parancsnokság vagy állomás tényleges állományu törzstisztjei kebeléből egy ezredesnek és két alsóbb rendfokozatu törzstisztnek a becsületügyi választmány tagjaiul s egy alezredesnek vagy őrnagynak póttagul megválasztása iránt intézkedjék. A tagokul megválasztott három törzstiszt képezi a főparancsnokság által kijelölendő vezérőrnagy (tábornoki helyen beosztott ezredes) elnöklete alatt a becsületügyi választmányt.

Ha a törzstiszti gyűlés a becsületügyi vizsgálat keresztülvitelét határozza el (19. §. *c.*), akkor egyuttal saját kebeléből még két ezredest és két alezredest vagy őrnagyot rendes —, egy ezredest, esetleg alezredest pedig póttagul választ a becsületügyi tanácsba.

A választás eredménye a törzstiszti gyűlés jegyzőkönyvében (19. §. *d.*) kitüntetendő.

A becsületügyi vizsgálat befejezése után (22. §.) a honvéd főparancsnokság egy második vezérőrnagyot (esetleg tábornoki helyen beosztott ezredest) rendel ki és ez az 5 tag a választmány 4 tagjával együtt képezi a honvéd főparancsnokság által kirendelendő altábornagy (esetleg vezérőrnagy) elnökieta alatt a becsületügyi tanácsot valamely törzstiszt részére.

A becsületügyi tanács tagjainak névjegyzéke az elnökkel közlendő.

Ha a vádlott törzstiszti rendfokozatban levő tényleges állományu hadbíró vagy honvéd orvos, akkor két, az előbbi szakaszban leirt módon választandó és az illető állománycsoporthoz tartozó tényleges állományu törzstiszt lép be tagként a becsületügyi tanácsba, míg a 3. bekezdésben említett törzstisztek közül abból ketten elmaradnak.

A 10. §. *g*) pontjának rendelkezése itt is alkalmazandó.

12. §.

Tábornokok számára a becsületügyi tanács elnökieta alárendeltül alakítottatik és áll: egy gyalogsági tábornok (lovassági tábornok-, tábornoszernagy-) vagy altábornagyból mint elnökből, négy altábornagyból és öt vezérőrnagyból (tábornoki helyen beosztott ezredestől).

Mihelyt a becsületügyi előleges tárgyalás valamely tábornok ellen elrendeltetett (13. §. *f*), a honvéd főparancsnokság a honvédség és csendőrség kötelékébe tartozó összes tényleges állományu tábornokok által maguk közül három vezérőrnagyot (tábornoki helyen beosztott ezredest) rendes tagul és egy vezérőrnagyot (tábornoki helyen beosztott ezredest) póttagul megválasztat és ezek képezik a főparancsnokság által kirendelendő altábornagy elnökieta alatt a becsületügyi választmányt a tábornokok részére.

Ha a tábornoki gyűlés a becsületügyi eljárás keresztülvitelét határozza el (19. §. *c*), az esetben egyuttal rendes tagokul három altábornagyot és két vezérőrnagyot (tábornoki helyen beosztott ezredest) valamint egy póttagot kell saját kebeléből a becsületügyi tanácsba választania.

A választás eredménye a tábornoki gyűlés jegyzőkönyvében (19. §. *d*) feltüntető.

A választott három altábornagy és két vezérőrnagy (tábornoki helyen beosztott ezredest) a be-

A becsületügyi tanács alakítása tábornokok számára.

csületügyi választmány négy tagjával együttképezi a honvéd főparancsnokság által kijelölendő gyalogsági tábornok (lovassági tábornok, táborszer-nagy) vagy altábornagy elnöklete alatt a becsü-letügyi tanácsot valamely tábornok részére.

Ha a vádlott tényleges szolgálatban álló tábornok-hadbíró vagy vezértörzsorvos, akkor két, a 10. §-ban jelzett módon választandó, tényleges állományu tábornok-hadbíró (ezredes-hadbíró), ille-tőleg vezértörzsorvos (I. oszt. főörzsorvos) lép be mint tag a becsületügyi tanácsba, ellenben 1 al-tábornagy és 1 vezérőrnagy (tábornoki helyen beosztott ezredes) abból elmarad.

A 10. §. g) pontjának rendelkezése itt is alkalmazandó.

A becsületügyi előleges tárgyalás.

13. §.

A becsületügyi előleges tárgyalás megindí-tására hivatva vannak:

a) a gyalog-, huszár- és tüzérezredek, ön-álló tüzérosztályok, valamint a méneskari katonai osztagok parancsnokai az ezredük, osztályuk, illetőleg osztaguk közvetlen szolgálati kötelékébe tartozó, tényleges szolgálatban álló főtisztek és tisztjelöltek fölött, a tartósan elvezényelték ki-vételével;

b) a csendőr kerületi parancsnokok (horvát-szlavon csendőrparancsnok) a kerületük szolgál-

lati kötelékébe tartozó tényleges szolgálatban álló főtisztek és tisztjelöltek fölött;

c) a hadosztályparancsnokok a saját törzsük-höz, vagy az alájuk rendelt dandárok törzséhez tartozó, tényleges szolgálatban álló főtisztek és tisztjelöltek fölött, továbbá az alájuk rendelt csapatok állományában levő tartalékos főtisztek és tisztjelöltek fölött. mikor ezek tényleges szolgál-tásban nem állanak;

d) a honvédek kerületi parancsnokok:

1. a kerületük területén állomásozó vagy alkalmazott azon tényleges állományu főtisztek és tisztjelöltek fölött, kik az a) pontban meg-jelölt ezredek (osztályok, osztagok) közvetlen szolgálati kötelékéhez nem tartoznak vagy attól tartósan máshová vezényeltettek, a b), c), e), f) és g) alatt említettek kivételével);

2. az alájuk rendelt csapatok (parancsnok-ságok, intézetek) állományában (vagy mint állo-mánytesthez be nem osztottak nyilvántartásban) levő tartalékos főtisztek és tisztjelöltek, vala-mint a területükön nyilvántartott nyugállományu és szolgálaton kívüli viszonybeli honvéd és csendőr főtisztek és tisztjelöltek fölött, mikor azok tényleges szolgálatban nem állanak;

e) a honvédelmi ministerium katonaa'llo-mányu csoportfőnökei: a honvédelmi ministerium-ban alkalmazott bármily állománycsoport-hoz tar-tozó azon főtisztek és tisztjelöltek fölött (a csend-őrségi osztályba beosztottak kivételével), akikkel

szemben a fegyelmi fenyítő hatalom gyakorlására a csapattest-parancsnokot megillető terjedelemben illetékesek;

f) a honvéd főparancsnokság:

1. azon tiszték és tisztjelöltek fölött, akik annál alkalmazva vannak;

2. a honvédség kötelékéhez tartozó törzstisztek fölött; és

3. valamennyi a m. kir. honvédségnél és a m. kir. (m. kir. horvát-szlavon) csendőrségnél alkalmazott tábornok fölött;

g) a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője:

1. a m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrség kötelékébe tartozó törzstisztek fölött;

2. a m. kir. honvédelmi ministerium 16. osztályában, a m. kir. belügyministerium csendőrségi osztályában és a csendőrségi felügyelőség-nél, valamint a m. kir. csendőrségi felszerelési anyagraktárnál Budapesten alkalmazott csendőrtisztek és tisztjelöltek fölött;

h) a birói felsőbbbségi joggal felruházott parancsnokok azon törzs- és főtisztek (tisztjelöltek) fölött, a kik ellen megelőző honvéd birósági eljárás után becsületügyi eljárás indítandó (3. §).

Vitás esetekben a honvéd főparancsnokság dönt a fölött, hogy a becsületügyi előleges tárgyalás elrendelésére melyik parancsnok van hivatva, vagy hogy az eljárásra melyik becsületügyi választmány illetékes.

14. §.

A parancsnok (13. §) mindenekelőtt megfontolni köteles: vajjon az eset:

A parancsnok (13. §) határozata az előleges tárgyalás megindítása tárgyában.

a) a büntető bíróság hatáskörébe tartozik-e? vagy azt

b) fegyelmi uton vagy

c) a becsületügyi eljárás útján kell-e elintézni?

A két első esetben a parancsnok megfelelően intézkedik; az utóbbi esetben pedig a becsületügyi előleges tárgyalást elrendeli és erről, a vádlényegének felemlítése mellett, a honvéd főparancsnoksághoz (csendőrségi felügyelőhöz) szolgálati uton jelentést tesz.

Ha a becsületügyi előleges tárgyalás megindítása más mint az a) pont alatt említett okból tagadtatik meg, erről a feljelentő értesítendő és ugy neki, mint bárkinek, a ki ez elutasítást magára nézve sérelmesnek találja, jogában áll a sérelmes határozat ellen panaszt emelni, melynek elintézésére, az esetben, ha a 13. §. a) és b) pontjai alatt nevezett parancsnokok egyike ellen emeltetett, a honvéd kerületi (hadosztály) parancsnok, illetőleg a csendőrségi felügyelő, a többi esetekben a honvéd főparancsnok van hivatva.

15. §.

Az ügynek a
becsületügyi
választmányhoz
áttele.

A becsületügyi előleges tárgyalás megindítása akképen történik, hogy a feljelentés az illetékes becsületügyi választmánynak előnyomozás, továbbá jelentés és indítványtétel czéljából kiadatik. Egyidejüleg vádlott minősítvényi táblázata, büntetési jegyzőkönyvi kivonata és anyakönyvi lapjának másolata is kiadandó a választmánynak.

Ha a becsületügyi előleges tárgyalás valamely a 13. §. *c)* és *d)* 1—2. pontjai alatt említett nem tényleges egyén ellen rendeltetik el, a honvéd kerületi (hadosztály) parancsnokság az alája rendelt ezredek valamelyikének becsületügyi választmányát jelöli ki a becsületügyi előleges tárgyalás foganatosítására.

Tartalékosok ellen a becsületügyi előleges tárgyalás rendszerint azon ezred becsületügyi választmányához utalandó, mely ezred állományába az illető tartozik; más a 13. §. *d)* 2. pontjában említett egyének ellen pedig — a fegyvernem lehetőség szerinti tekintetbe vételével — az állomás-, lak- vagy állandó tartózkodási helyükhöz legközelebb eső ezred becsületügyi választmányához.

Ha a becsületügyi előleges tárgyalás törzésziszt vagy tábournok ellen rendeltetik el, ugy mindenekelőtt a becsületügyi választmány alakí-

tása iránt teendő a 11., illetve a 12. §. szerint intézkedés.

16. §.

A becsületügyi választmány elnöke gondoskodik arról, hogy a tényállás az előleges nyomozások által annyira tisztába hozassék, miszerint megítélhető legyen, vajjon a becsületügyi eljárás keresztülvitele az 1. §. értelmében helylévő-e és azt ugy a közös állás-becsületre, mint az egyesek becsületére való tekintetek megkövetelik-e?

A becsületügyi választmány tagjai e működésükben az állás-becsület szigorú megóvásának minden tisztre nézve fennálló kötelessége által vezéreltessék magukat s tartsák szem előtt azt, hogy ezen megtisztelő feladat teljesítésére tisztársaik bizalma folytán vannak hivatva.

A vádlott a becsületügyi előleges tárgyalás elrendelésétől és az ellene emelt vád tárgyáról a választmány által értesítendő és személyesen, szóbelileg tartozik magát védeni (41. §. *b)*).

Ha a vádlott a becsületügyi előleges tárgyalás elrendeléséről értesítettett s az idézés kézhezvétele daczára a becsületügyi választmány előtt nem jelent meg, a becsületügyi eljárás erre való tekintet nélkül folytatandó.

Ha ez értesítés vádlottnak valamely okból nem kézbesíthető, akkor a kérdéses ügy, a menyire az, vádlott kihallgatása nélkül, lehetséges,

A becsületügyi
választmány
teendői:
a) előleges tár-
gyalás.

tisztázandó; azután azonban az eljárás addig, míg vádlott értesítése lehetővé nem válik (41. §. a), megszüntetendő.

A vádlott, a feljelentő, a részesekek és a tanúk kihallgatására, valamint az írásbeli nyomozásra nézve az előleges tárgyalás során is a 21. §. b) pontjának első bekezdésében és c) pontjában foglalt rendelkezések mérvadók.

b) Jelentés- és
indítvány-tétel.

A megejtett nyomozás alapján a választmány az összes ügyiratok csatolása mellett írásbeli jelentést tesz, vajjon a vádlott eléggé igazoltnak tekintendő-e vagy sem, és ehhez képest indítványozza, hogy a tisztigyűlés mellőzendő vagy összehívandó-e. E jelentésbe az előleges nyomozás során kiderült tényállás ismertetése is felveendő.

Ha a választmány egyhangulag azt indítványozza, hogy a tiszti gyűlés egybehívása mellőzendő: a parancsnok (13. §.) — amennyiben ezzel az indítvánnyal egyetért — a vádlott és a tiszti gyűlésben való részvételre hivatott tisztikar megfelelő értesítése iránt intézkedik és erről, valamint a részéről esetleg tett fegyelmi intézkedésről, az ügyiratok csatolása mellett a honvéd főparancsnoksághoz (csendőrségi felügyelőhöz) jelentést tesz.

E határozat ellen a vádlott csak akkor emelhet kifogást a honvéd főparancsnokságnál (csendőrségi felügyelőnél), ha ő maga kérte a becsületügyi eljárás megindítását. A kifogás a hatá-

rozat kihirdetése után három napon belül írásban teendő meg.

Ha ellenben a választmány vagy annak csak egy tagja is a tiszti gyűlés egybehívását indítványozza vagy ha azt a parancsnok (13. §.) szükségesnek véli: akkor a tiszti gyűlés egybehívandó.

Ez történjék akkor is, ha a fent említett kifogásnak hely adatott.

Ha végül a 3. §. esete forog fenn: a választmány — a mennyiben további megállapítás nem mutatkozik szükségesnek — azonnal a tiszti gyűlés egybehívását hozhatja indítványba; ez esetben a tényállás írásbafoglalása (7. bekezdés) a bünperiratokra alapítandó.

A tiszti gyűlést az ezredparancsnok hívja össze és erről a honvéd főparancsnokságnak jelentést tesz.

A törzstisztekre és tábornokokra nézve a honvéd főparancsnokság hívja össze a tiszti gyűlést.

17. §.

A tiszti gyűlés, ha főtiszt vagy tisztjelölt fölött kell határoznia, azon ezrednek, a melynek becsületügyi választmánya az előleges nyomozásokat eszközölte, a székhelyen vagy annak környékén tartózkodó valamennyi katonaállomány törzs- és főtisztjéből áll.

A tiszti gyűlés;
annak alakítása
és helye.
a) főtisztek és
tisztjelöltek
számára.

A tiszti gyűlés határozatképességébe az elnökön kívül legalább 12 tag jelenléte kívánatik meg.

Ha az első bekezdés szerint meghivandók által a tiszti gyűlés határozatképessége biztosítva nem lenne, a tiszti gyűlést összehívó parancsnok az ezrednek, a tiszti gyűlés székhelyéhez legközelebb állomásozó tisztjeit is meghívja; ha pedig a tiszti gyűlés határozatképessége így sem biztosítható, akkor az előljáró honvéd kerületi (hadosztály) parancsnoksághoz fordul a szükséges számú tiszteknek, a legközelebbi más honvéd ezred állományából való kirendelése végett.

Ha a becsületügyi előleges tárgyalás oly tényleges állományú főtiszt vagy tisztjelölt ellen indított meg, a ki nem tartozik valamely ezred szolgálati kötelékébe, vagy ha a vádlott hadbíró, honvéd orvos vagy méneskari számvivőtiszt, akkor az ezek fölötti tiszti gyűlésben, a mennyiben a szolgálati viszonyok megengedik, ama csapatost, parancsnokság (hatóság, intézet) vagy szolgálati ág tényleges állományú, a tiszti gyűlés székhelyén vagy annak közvetlen közelében állomásozó törzs- és főtisztjei is résztvesznek, melyhez vádlott tartozik.

A tiszti gyűlés rendszerint a választmány székhelyén tartandó meg.

A honvéd kerületi (hadosztály) parancsnok azonban fel van jogositva, a tiszti gyűlés össze-

hívására illetékes parancsnok indítványára vagy anélkül is, a csapatok elhelyezésére, költségek megkimélésére vagy más viszonyokra való tekintetből a tiszti gyűlés helyéül az illető ezred területén kívül vagy belül eső más helyet kijelölni.

A tiszti gyűlésben az illető ezred parancsnoka vagy ennek helyettese elnököl.

A gyűlésre meghívott tisztnek, ha betegség, távollét vagy szolgálat által akadályozva nincsenek, ott megjelenni kötelesek. Vajjon szolgálat által valaki akadályozva van-e, azt az előljáró parancsnok (főnök) határozza meg és ha nem ő maga hívta egybe a tiszti gyűlést, az ezáltal vagy másképen a megjelenésben akadályozott tisztnek számát a gyűlést egybehívó parancsnoknak azonnal tudtára adja.

A törzstiszti gyűlés, melyben az előleges tárgyalás keresztülvitelével megbízott tábornok elnököl (11. §.), akként alakítatik, hogy a honvéd főparancsnokság kijelöli azokat a csapatokat (parancsnokságokat, hatóságokat, intézeteket), a melyeknek tényleges állományú honvéd törzstisztjei az eljáró törzstiszti választmány tagjaival együtt a törzstiszti gyűlésben, az erre meghatározott honvéd állomáson résztvenni tartoznak.

Ha pedig a becsületügyi eljárás folyamán tábornok avagy hasonló rendfokozatban álló egyén fölött kell határozni, akkor a honvéd főparancsnokság a Budapesten állomásozó, a honvédséghez

δ) törzstisztek számára.

ε) tábornokok számára.

és csendőrséghez beosztott tényleges állományu tábornokokon és az eljárt választmány tagjain kívül, az egy vagy több kerületben állomásozó, a honvédségnél beosztott tényleges állományu tábornokokat, általa kijelölt helyre egybehívja s a megtartandó gyűlésben a rendfokozatban és rangban legmagasabb tábornok elnököl.

d) tényleges állományu csendőrtörzstisztek ; törzstiszti (tábornoki) rendfokozatban álló hadbírák vagy honvéd orvosok számára.

Ha tényleges állományu csendőrtörzstiszti (tábornoki) rendfokozatban álló hadbíró vagy honvéd orvos fölött kell határozni, akkor a törzstiszti (tábornoki) gyűlésben az annak helyén vagy közelében levő azon tényleges hasonlóállásuak is résztvesznek, kik vádlott állománycsoportjához tartoznak.

Ugy a törzstiszti, mint a tábornoki gyűlésben az elnökön kívül legalább 12 tagnak kell jelen lenni, hogy határozatképes legyen.

e) különböző állománycsoportbeli tisztek számára.

Azokban az esetekben, amikor különböző állománycsoportbeli tisztek egy és ugyanazon ügyben vannak érdekelve, a közös tiszti gyűlésben mindazok a tisztek résztvesznek, akik erre hivatva lennének, ha az egyes vádlottak ügye külön-külön kerülne becsületügyi elbírálás alá; a szavazásban (19. §. d)) azonban csak a tiszti gyűlésnek az illető vádlottra nézve illetékes tagjai vesznek részt. A tiszti gyűlés jegyzőkönyvében ily esetekben kifejezésre juttatandó, hogy a szavazás e bekezdés rendelkezésének szem előtt tartásával történt.

18. §.

Védő csak oly tényleges állományu tiszttel lehet, a ki a vádlottal legalább is egyenlő rendfokozatban áll.

A védő.

A védő nem lehet egyszersmind tagja a becsületügyi választmánynak (becsületügyi tanácsnak) és a védelem elvállalását előljáró parancsnokságának bejelenteni tartozik.

A 6. §. b) pontjának rendelkezése a védőre nem alkalmazható.

A védőt a becsületügyi eljárás során megillető jogok a 6., 19., 21., 24., 25., 29., 36. és 38. §§-ban vannak meghatározva.

19. §.

A napot, órát és azon helyet, mikorra és hová a tiszti gyűlés egybehívatik, a becsületügyi választmány elnöke idejekorán (legalább nyolcz nappal előbb) oly felhívással adja vádlottnak, tudtul, hogy abban vagy személyesen, esetleg védő (18. §.) kíséretében jelenjen meg vagy maga helyett védőt küldjön vagy pedig írásbeli nyilatkozatát nyujtsa be.

A tiszti gyűlésben követendő eljárás. a) vádlott (védő) megidézése és az iratokba való betekintés joga.

Ha a vádlott az idézés kézhezvétele daczára sem a tiszti gyűlésben nem jelent meg, sem védőt nem küldött, sem pedig írásbeli nyilatkozatot nem terjesztett elő: akkor a tiszti gyűlés erre való tekintet nélkül megtartandó.

De ha a tiszti gyűlésre szóló idézés vádlottnak bármely okból nem kézbesithető; akkor a

becsületügyi eljárás a továbbiakig abban hagyandó (41. §a). A becsületügyi választmány a vádlott terhére rótt cselekmény vagy mulasztás lényegét mindamellet is megállapítani tartozik.

A vádlottnak és védőjének — kívánatukra — megengedendő, hogy a tiszti gyűlés megtartása előtt az ügyiratokba a becsületügyi választmány két tagjának jelenlétében betekinthessenek.

b) tárgyalás.

A tiszti gyűlésben az elnök felolvastatja a becsületügyi választmány jelentését.

Ha a vádlott (védő) a gyűlésben megjelent, e felolvasásnak az ő jelenlétében kell történnie és úgy az ő, mint védőjének nyilatkozata meghallgatandó. Ha beidéztesének nem felelt meg, de írásbeli nyilatkozatot nyújtott be: ez egész terjedelemben felolvasandó.

A tiszti gyűlés valamely tagja által kért értesítések és felvilágosítások vagy az elnök által, vagy a becsületügyi választmánynak általa kijelölendő egy tagja, illetőleg a megjelent vádlott (védő) által megadandók, mely utóbbtól a netáni helyreigazítások végett kért szót megtagadni vagy elvonni nem szabad.

Ezután a vádlott (védő) távollétében a tanácskozás — figyelemmel az 1. §-ra — az elnök által azon irányban vezetendő, vajjon vádlott az ellene emelt vád tekintetében kellőképen igazoltnak tekinthető és így becsületügyi vizsgálat mellőzendő-e vagy pedig elegendő igazolás hiánya folytán az megejtendő-e?

Az elnök épúgy, mint a tiszti gyűlés minden tagja, jogosítva van saját véleményét szabadon és nyíltan kimondani; köteles azonban minden tagnak ebbeli jogát szintén megóvni. Egyebekben szigorúan őrködjek a felett, miszerint a tárgyalás folyamán higgadság és mérséklet uralkodjék és hogy mindenki szem előtt tartsa azt, miként a tiszti gyűlés alkalmával nem vádlottnak elítéltetéséről, hanem csupán azon kérdésről van szó, vajjon a becsületügyi vizsgálat megejtessék-e vagy sem?

Ha a tiszti gyűlés $\frac{1}{3}$ vagy még több szavazattal kimondja, hogy a becsületügyi vizsgálat megejtendő, akkor az elhatározottnak, ellenkező esetben pedig elejtettnek tekintendő.

c) határozathozatal.

A szavazáshoz «a becsületügyi vizsgálat megejtendő» és «a becsületügyi vizsgálat nem ejtendő meg» szövegű szavazójegyek tartandók készen. A szavazás titkosan és akkép történik, hogy a tiszti gyűlés minden egyes tagja a szavazójegy szövegének azon részét, mely az ő véleményének nem felel meg, — keresztülhuzza.

d) a szavazás módja.

A tiszti gyűlés elnöke nem szavaz. Ő az egyes rendfokozatok rangban legidősebb tagjaival együtt a tiszti gyűlésnek a szavazás által eredményezett határozatát megállapítja s a szavazatok számáról és a szavazás eredményét kihirdeti.

A szavazójegyek azonnal megsemmisítendők.

A tiszti gyűlés eljárásáról az 1. mellékletben foglalt mintára jegyzőkönyv veendő fel, mely

1. melléklet.

az elnök és minden rendfokozatból a rangban legidősebb tiszt által aláírandó.

Midőn a tiszti gyűlés több ugyanazon ügyben együttesen részes tiszt (tisztjelölt) felett határoz: csak egy jegyzőkönyv veendő fél, de a szavazás minden egyes részesre vonatkozólag külön szavazójegyekkel történjék.

Ha valamely törzstiszti vagy tábournoki gyűlés a becsületügyi vizsgálat megejtéséhatározta el, akkor egyuttal a 11. és 12. §§-ban említett választásokat is megejti.

Az elnök a tiszti gyűlés tagjait a titoktartás kötelezettségére (7. §. d) figyelmezteti és a tárgyalást befejezettnek nyilvánítja.

Ha a tiszti gyűlés elnöke a becsületügyi előleges tárgyalást önmaga rendelte el, akkor az ügyiratokat saját hatáskörében leendő további intézkedés czéljából magához veszi; más esetben pedig azon parancsnokhoz juttatja át, ki a becsületügyi előleges tárgyalást elrendelte.

20. §.

Ha a tiszti gyűlés határozata szerint a becsületügyi vizsgálat abban hagyandó, akkor az ügy befejezettnek tekintetik s a határozat vádlatl és a tisztikarral, melyhez vádlott tartozik, közlendő. Ha fegyelmi fenytés kiszabása mutatkozik szükségesnek, ez iránt most már intéz-

e) a hozott határozat körüli intézkedés.

További eljárás a tiszti gyűlés határozata alapján.

kedés teendő. A tiszti gyűlés határozatáról és az illető parancsnok ezután tett intézkedéséről, az ügyiratok csatolása mellett, a honvédek főparancsnoksághoz (csendőrségi felügyelőhöz) jelentés teendő.

Ha azonban a tiszti gyűlés a becsületügyi vizsgálat megejtését határozta el, akkor ennek fogantatásával a becsületügyi választmány a parancsnok által (13. §.) írásbelileg megbizandó, a vádlott, ha ténylegesen szolgál és ha azt a szolgálat érdeke megköveteli, a szolgálattól felfüggesztendő s a körülményekhez képest utasítandó, hogy szolgálati állomáshelyén megmaradjon avagy tartózkodási helyét a becsületügyi választmány székhelyére tegye át. Ez utóbbi rendelkezés a várakozási illetékekkel szabadságolt tisztekre nem nyer alkalmazást.

A tett intézkedésekről a parancsnok (13. §.) a honvédelmi ministerhez — a becsületügyi eljárás okának rövid megjelölése mellett — szolgálati uton jelentést tesz és a tiszti gyűlés határozatáról, valamint az annak alapján tett intézkedésekről vádlottat és a tisztikart, melyhez vádlott tartozik, értesíti.

Ha a vádlott nem tartozik valamely csapatost állományába, akkor a közzététele mérvét a parancsnok (13. §.) határozza meg.

A becsületügyi vizsgálat.

21. §.

a) Vádlottnak a becsületügyi választmány elé idézése.

A vizsgálati eljárás azzal veszi kezdetét, hogy a becsületügyi választmány elnöke vádlottnak írásbelileg tudtul adja, miszerint a vizsgálat ellene megindított s őt egyidejűleg kihallgatás céljából egy meghatározott napra idejekorán (legalább 3 nappal előbb) és pedig oly hozzáadással idézi a becsületügyi választmány elé, hogy meg nem jelenése a vizsgálat keresztülvitelét és a becsületügyi tanács határozathozatalát gátolni nem fogja, írásbeli védekezés pedig megengedve nincsen (41. §. b.).

Ha ez az idézés vádlottaknak bármely oknál fogva nem kézbesíthető: a 16. §. a) pontja szerint kell eljárni.

b) Vádlott kihallgatása.

A vádlott személyesen és szóbelileg tartozik magát igazolni; kihallgatásáról, melynek az ellene fennforgó vád minden egyes körülményeire ki kell terjednie, a 2. mellékletben foglalt minta szerint jegyzőkönyv veendő fel.

2. melléklet.

A vádlott és védője (18. §.) a vizsgálat során tanukihallgatásokat és megállapításokat hozhatnak javaslatba és — a mennyire a becsületügyi eljárás céljaival összeegyeztethető — a becsületügyi választmány megítéléséhez képest, ennek két tagja jelenlétében az ügyiratokba vagy egyes ügydarabokba betekintést nyerhetnek.

A becsületügyi választmány kötelessége a) A vizsgálat további menete. vád alapjául szolgáló tényeket gondosan megállapítani és a tényállást, a mennyiben az már az előleges tárgyalás során eléggé kimerítően fel nem derítettett, a részeseeknek és a tanuknak a 3. melléklet mintája szerinti jegyzőkönyvi kihallgatása által, vagy más módon lehetőleg tisztába hozni.

3. melléklet.

Annak megítélése, vajjon a vallomások közt mutatkozó lényeges ellentmondások elosztatása céljából szükséges és helyén való-e, hogy a tanuk egymással vagy a vádlottal szembesíttessenek — a becsületügyi választmányra bízatik. Írásbeli megállapítások az előljáró parancsnokság útján eszközöndők.

A vizsgálat folyamán szükséges intézkedéseket a becsületügyi választmány tagjai egyetértőleg teszik meg. Véleményeltéréseknél az elnök határoz, ki a vizsgálat menetét vezetni s annak késedelem nélküli keresztülviteléről gondoskodni is hivatva van.

Ugy a vádlott, mint a tanuk kihallgatásánál az elnökön kívül a becsületügyi választmány legalább még két tagja legyen jelen.

Minden katonai egyén a választmánynak a kívánt felvilágosítást megadni és e célból idézés folytán személyesen megjelenni vagy felhívásra írásbelileg nyilatkozni tartozik. A tisztek és tisztjelöltek, mint tanuk, vallomásuk vagy írásbeli nyilatkozatuk igaz voltát akkép erősítik meg,

hogy annak végén kifejezetten becsületükre és kötelességükre hivatkoznak.

Ha valamely katonai egyén a tartózkodási hely távolsága miatt nem hallgatható ki az illetékes választmány által, akkor ez — ha tényleges állományu egyénről van szó — az illetőnek előljáró parancsnokságához, ha pedig a kihallgatandó a nem tényleges állományhoz tartozik, a lakhelye szerint illetékes kiegészítő parancsnoksághoz fordul az iránt, hogy a kihallgatást más becsületügyi választmány ejtse meg.

Polgári egyének a választmány előtti vallomástételre megfelelő módon felkérendők. Csak az esetben, ha az ilyen tanuk a megkeresésnek eleget nem tesznek, kell az ő megidéztetésük s — hacsak különös okok az ellen nem szólnak — egyuttal jegyzőkönyvi kihallgatásuk végett is illetékes közigazgatási hatóságuk közbenjárását igénybe venni. A becsületügyi választmány előtt megjelenő polgári tanuk, kihallgatásuk előtt, komolyan figyelmeztetendők az igaz vallomástételre és a hatóság előtti hamis vallomástétel büntetőjogi következményeire. Az államszolgálatában vagy más közzolgálatban álló hivatalnokok tanuságtétel céljából előljáró hatóságuk útján hivandók meg, vagy pedig kihallgatásuk iránt ez utóbbi keresendő meg; ha azonban az ügy az illető hivatalnok szolgálati hatáskörét érinti, akkor a kívánt felvilágosítás a felette álló hatóságtól szerzendő be.

Külföldön a megállapítások és tanukihallgatások diplomáciai uton ejtendők meg; miért is e célból a becsületügyi választmánynak — a körülményekhez képest a tanu részére szóló kérdőpontok csatolása mellett — a honvédelmi miniszterhez kell fordulnia.

Miután a szükséges tanukihallgatások és egyéb megállapítások megejtettek, vádlott újból kihallgatandó, mely alkalommal a vizsgálat eredménye egész terjedelmében tudtára adandó, hogy az ellene emelt vádak mibenlétéről teljesen tiszta képet nyerhessen és nyomban a kihallgatásnál vagy a végtárgyalásnál kellőképen védekezhessen. Neki és védőjének az elnök most már kívánatukra megengedni köteles, hogy a becsületügyi választmány két tagjának jelenlétében az összes vizsgálati iratokba betekinthessenek.

22. §.

Ha a becsületügyi választmány elnöke a vizsgálatot kimerítően teljesítettnek s eléggé érettnek találja arra, hogy a becsületügyi tanács határozhasson, a választmány többi három tagját a vizsgálat tárgya körüli tanácskozás céljából egybehívja s azután a 4. mellékletben foglalt minta szerint írásbeli előadást készített.

Ez az előadás a választmány valamennyi tagja által aláírandó és a becsületügyi iratokhoz csatolandó.

A becsületügyi vizsgálat befejezése.

4. melléklet.

Ha ugyanazon becsületügyi vizsgálat két vagy több vádlott ellen folyt le: ezekről csak egy együttes előadás szerkesztendő.

A főtisztekre és tisztjelöltekre nézve illetékes becsületügyi választmány elnöke ezután az összes iratokat az előljáró parancsnokság útján haladéktalanul a becsületügyi tanács összeállítására illetékes parancsnoksághoz juttatja. A törzstisztek és tábornokok számára alakult becsületügyi választmány elnöke pedig az ügyiratokat közvetlenül a honvéd főparancsnoksághoz terjeszti elő.

23. §.

A honvéd kerületi- (hadosztály-), illetőleg főparancsnokság kijelöli ezután a becsületügyi tanács elnökét, kinek a becsületügyi vizsgálati iratokat átszolgáltatja s egyszersmind a becsületügyi tanács némére való tekintettel (8. §.) a 10., 11. és 12. §§. értelmében intézkedik.

Végtárgyalás és intézkedés a becsületügyi tanács határozata tárgyában.

24. §.

A becsületügyi tanács elnöke az iratokból a vizsgálat tárgyával alaposan megismerkedni tartozik.

Ha a vizsgálatot hiányosnak találja, akkor az ügyiratokat a vizsgálatnak az általa kijelö-

A becsületügyi tanács egybehívása.

a) A végtárgyalás elrendelése.

lendő irányban való gyors kiegészítése czéljából közvetlenül a becsületügyi választmány elnökéhez küldi. A megtörtént kiegészítés eredményéről a vádlott a becsületügyi választmány elnöke által értesítendő és ugy neki, mint védőjének kivánatukra az ügyiratokba való betekintés megengedendő.

Az elnök, ha a vizsgálatot, valamint a netán megtörtént pótlásokat kimerítően teljesítettnek találja, akkor meghatározza a becsületügyi tanács által megtartandó végtárgyalás helyét, napját és óráját; erről a választmányt ennek elnöke útján, a becsületügyi tanács többi tagjait pedig előljáró parancsnokságuk (hatóságuk) útján értesíti s végül vádlottat a becsületügyi választmány elnöke által felhívhatja arra, miszerint a végtárgyaláson annál is inkább személyesen jelenjen meg vagy maga helyett alkalmas védőt (18. §.) küldjön, mert különben a végtárgyalás és határozathozatal csakis a vizsgálati iratok alapján történik meg. Ebbe a felhívásba felveendő még az is, hogy vádlottnak meg van engedve védője kíséretében megjelenni s hogy netáni védírata mindenestre elfogadtatni és a becsületügyi tanács előtt felolvasztatni fog. Az idézéshez ezenkívül a becsületügyi választmány által a 4. melléklet mintájára szerkesztett előadásnak másolata is csatolandó. A becsületügyi tanács tagjainak szóló értesítésében vádlott neve, rendfokozata és csapattesté (intézete, hatósága) is feltüntetendő.

b) Vádlottnak (védőjének) megidézés a végtárgyaláshoz.

A vádlottnak szóló idézés kézbesítésének napja és a végtárgyalás napja között feltétlenül legalább 8 napi időköznek kell lennie. A kézbesítés átvételi elismervény (postai térti vevény) ellenében történik, mely haladéktalanul a becsületügyi tanács elnökéhez küldendő.

c) A végtárgyalás elnapolása. A szabályszerűleg és kellő időre elrendelt végtárgyalás igen fontos okok nélkül el ne napoltassék. Erre nézve a becsületügyi tanács elnöke határoz és határozata ellen kifogás nem emelhető.

25. §.

A végtárgyalás menete. Az elnök a végtárgyalást a becsületügyi tanács összes tagjaihoz intézendő oly felhívással nyitja meg, hogy a fenforgó ügyben a vizsgálat folyamán megállapított tényállás alapján becsület és kötelesség szerint tanácskozzanak és ítéljenek.

E felhívásnak — ha a vádlott és védője a tárgyalásnál megjelent — ezek jelenlétében kell történnie.

Az, hogy vádlott kellő időben történt megidéztetése daczára a végtárgyalásnál nem jelent meg, sem védőt nem küldött, sem pedig védőiratot nem nyújtott be vagy hogy a végtárgyalásra szóló idézés neki saját hibájából nem volt kézbesíthető — a végtárgyalásnak az ő távollétében való megtartását nem akadályozza. (21. §.)

Ha a végtárgyalásnál a becsületügyi választmány vagy tanács valamelyik tagja helyébe pót-

tag lép be, ez az 5. mellékletben foglalt minta szerint szerkesztendő végtárgyalási jegyzőkönyvben az ok megjelölése mellett feltüntetendő. 5. melléklet.

Az elnök felolvastatja mindazokat az ügydabokat, a melyek a tényállás teljes tisztázása céljából fontossággal bírnak, valamint azokat is, melyeknek közlését vádlott vagy védője kívánja.

A becsületügyi tanács minden tagja jogosítva van arra, hogy az elnöktől a fenforgó ügyre vonatkozólag felvilágosításokat kérhessen.

Ezntán felolvasandó a becsületügyi választmány előadása. (22. §.) Erre a vádlott és védője mindazt fölhozhatják, mit igazolásul és védelmül fölhozni szükségesnek látnak. Ha azonban ennél a védelem határait túllépnék, illedelmet sértő magaviseletet tanusítanak, egyes személyekről vagy a tisztai állásnak megfelelő nézetek felől sértőleg nyilatkoznak: az elnök köteles őket meginteni s ha ez eredménytelen, tőlük a szót megvonni.

A vádlott és védője, végbeszédeik befejezése, illetőleg a védirat felolvasása után, mind a ketten aláírják a végtárgyalási jegyzőkönyvet és a tárgyalási helyiségből távoznak.

Az ekkor kezdődő tanácskozás alkalmával az elnök a nézetek kicserélése s azok indokolása céljából, valamint azon szempontok megállapítása végett, melyekből a fenforgó eset megítélendő, a becsületügyi tanács minden tagjának megengedni tartozik, hogy nézetét leplezetlenül

kifejthesse és indokolhassa. Ennek a szórajelentkezés sorrendjében kell történnie.

A szót csak az elnökhöz szabad intézni, ki jogositva van a becsületügyi tanács tagjait, ha beszédekben a tárgytól szükség nélkül eltérnek vagy ismétlésekbe bocsátkoznak, a tárgynál való megmaradásra felhívni, illetlen nyilatkozatoknak gátat vetni és azoktól, kik megelőző intés daczára a tárgyalási rendet sértő magatartást követnek, a szót megvonni.

A tanácskozás befejeztével az elnök minden lényegtelen dolog elhagyásával tömör vázlatát adja az esetnek, rámutatván egyuttal azokra a fontosabb mozzanatokra, melyeknek elbírálásától a becsületügyi tanács határozata függ.

Ezután történik a szavazás.

A fölött, hogy valamely tény bebizonyítottnak tekintendő-e, a becsületügyi tanács tagjainak a vádlott mellett és ellen felhozott bizonyítékok lelkiismeretes mérlegeléséből nyert szabad meggyőződésük szerint kell határozniok.

26. §.

A becsületügyi tanács valamely tagjának a tanácskozásból és a határozathozatalból való kirekesztésére, az ügynek az illetékes büntető bírósághoz leendő áttételére vagy a vizsgálat kiegészítésére célzó indítványok fölött a becsületügyi tanács összes tagjai a főkérdés eldöntése előtt szóbelileg szavaznak és pedig a rendfokozat és

Szavazás a becsületügyi tanácsban előzetes kérdések felett.

rang sorrendje szerint, a rendfokozatban és rangban legalsóbbtól kezdve felfelé. A határozat szó többséggel hozatik.

Ha a szavazatok egyenlően oszlanak meg, az elnök szavazata dönt.

Azok, kik az ügynek az illetékes büntető bírósághoz leendő áttételére avagy a vizsgálat kiegészítésére szavaztak, ha ezen indítványukkal kisebbségben maradnak, a főkérdésre nézve mindazonáltal szavazni tartoznak.

27. §.

A főkérdés körüli szavazás titkosan és pedig akként történik, hogy a becsületügyi tanács minden tagja szavazatát a többi tagokkal egyidejűleg, az elnök által készen tartott külön-külön szavazati jegyre írja.

A becsületügyi tanács szavazata a főkérdésben.

A becsületügyi tanács minden tagja a 28. §. rendelkezéseinek megfelelő szavazatot köteles leadni.

A szavazatnak nemcsak azon kijelentést, hogy vádlott az állás-becsületet veszélyeztette vagy megsértette, vagy hogy e vád alól felmentendő, hanem a vád tárgyát képező cselekmény vagy mulasztás rövid megjelölését is tartalmaznia kell.

Az elnök, ki szintén szavaz, a szavazati jegyeket fölolvassa s a becsületügyi tanács többi tagjaival egyetértőleg megállapítja a becsületügyi tanácsnak a szavazás eredményeként mutatkozó határozatát és ennek indokolását.

A becsületügyi tanácsnak az állás-becsület megsértését vagy veszélyeztetését kimondó határozatához legalább hat szavazat kívántatik meg. Ha a szavazatok többféle vélemény közt oszlanak, akkor a tiz szavazat a legszigorubbtól a legenyhébbig sorba rendeztetik és a hatodik szavazat képezi a szavazás eredményét.

A szavazójegyek azonnal megsemmisítendők. A jegyzőkönyv úgy az elnök, mint a becsületügyi tanács többi tagjai által aláírandó.

Ha a becsületügyi vizsgálat egyszerre két vagy több közösen érdekelt vádlott ellen folyt le: csak egy végtárgyalási jegyzőkönyv veendő ugyan fel, de a szavazás minden vádlottra vonatkozólag külön szavazójegyekkel történjék.

Az elnök a becsületügyi tanács tagjait a titoktartás kötelezettségére (7. §. d) figyelmezteti és a tárgyalást befejezettnek nyilvánítja.

28. §.

A becsületügyi tanács minden esetben a következő határozatok egyikét hozza:

a) «N. N. azon vád alól, miszerint a tisztii állás becsületét az által, hogy . . . (itt következik a vádlott terhére rótt cselekmény, vagy mulasztás rövid leírása) megsértette vagy veszélyeztette, felmentetik»,

ha a becsületügyi tanács meg van győződve arról, hogy a tisztii állás becsületének vádlott ter-

hére rótt megsértése vagy veszélyeztetése nem forog fenn;

b) «N. N. a tisztii állás becsületét az által veszélyeztette, hogy . . .» (itt következik a bebizonyult cselekmény vagy mulasztás rövid leírása),

ha a becsületügyi tanács meggyőződése az, hogy vádlott a tisztii állás becsülete ellen magaviselete által vétett ugyan, de nem oly módon, hogy az által a rendfokozatában való meghagyásra érdemtelenné vált volna;

c) «N. N. a tisztii állás becsületét az által sértette meg, hogy . . .» (itt következik a bebizonyult cselekmény vagy mulasztás rövid leírása),

ha a becsületügyi tanács arról győződött meg, hogy vádlott rendfokozatában meg nem hagyható.

Egy és ugyanazon vádlottat illetőleg az állás-becsület «megsértésére» szóló határozat mellett még egy, annak «veszélyeztetését» kimondó, vagy pedig az állás-becsület megsértésére avagy veszélyeztetésére szóló határozat mellett még egy felmentő határozatot is hozni nem lehet.

A határozat szövegezésénél más személyek vagy családok nevének felemlítése lehetőleg kerülendő.

A határozat a 6. mellékletben foglalt minta szerint szerkesztendő s úgy az elnök, mint a becsületügyi tanács többi tagjai által aláírandó.

Ha a becsületügyi vizsgálat egyszerre két vagy több vádlott ellen ejtetett meg: akkor a

határozat minden vádlottra nézve külön állítandó ki.

29. §.

Az elnökintézkedése a becsületügyi tanács határozata után.

A becsületügyi tanács határozatának meghozatala után az elnök az ügyiratokat azonnal s közvetlenül a parancsnokhoz (13. §.) küldi.

Ha a becsületügyi tanács határozata az állásbecsület megsértését mondotta ki, úgy e határozatnak a becsületügyi tanács elnöke által hitelesített másolata vádlottnak rögtön a végtárgyalás után átvételi elismervény (postai térítési levél) mellett kézbesítendő.

Ha a vádlott külföldön vagy ismeretlen helyen tartózkodik, ha a kézbesítést meghiúsítja vagy az átvételt megtagadja: akkor a hozott határozat másolata a védőnek, — ha pedig vádlott a végtárgyaláshoz védőt nem küldött volna, — a parancsnok (13. §.) által hivatalból kirendelendő képviselőnek kézbesítendő, a minnek ugyanolyan joghatálya van, mint ha a kézbesítés a vádlott kezeihez történt volna. Képviselőnek ily esetben valamely tényleges állományú honvéd (csendőr) tiszt rendelendő ki.

A vádlott (védő, képviselő) egyszersmind az őt megillető felelősségi jogra (36. §.) kifejezetten figyelmeztetendő.

Ha a határozat főtiszt vagy tisztjelölt följött hozatott: az elnök azon parancsnokságnak, mely a becsületügyi tanács összejövetelére irányul

deklarációját (10. §.), írásbeli jelentést tesz a felől, hogy a végtárgyalás megtartatott.

30. §.

Ha a becsületügyi tanács felmentő határozatot hozott: a parancsnok (13. §.) e határozatot a felmentettnek (29. §. 3. bek.) hiteles másolatban átvételi elismervény (postai feladó levél) ellenében azonnal kézbesítetteti s ha az illető a szolgálat alól fel volt mentve, szolgálatátételre való bevonulása iránt intézkedik; egyszersmind a netán szükségesnek talált fegyelmi fenytést is kiszabja s erről a honvéd főparancsnoksághoz (csendőrségi felügyelőnek) az összes becsületügyi iratok felterjesztése mellett jelentést tesz.

A honvéd főparancsnokság (csendőrségi felügyelő) a m. kir. honvédelmi ministert a becsületügyi tanács határozatának tartalmáról értesíti.

A határozat azon csapattest tisztikarával, melyhez a felmentett tartozik (20. §. 4. bek.), valamint a tiszti (törzstiszti, tábornoki) gyűlés, ugyancsak a becsületügyi tanács tagjaival közlendő.

Ha a becsületügyi tanács határozata az állásbecsület veszélyeztetését vagy megsértését mondotta ki: az ügyiratok a parancsnok (13. §.) által — és pedig az utóbbi esetben a felelősségi beadványára megszabott határidő leteltével — további intézkedés végett szolgálati úton a honvéd főparancsnoksághoz (csendőrségi felügyelőhöz) ter-

A parancsnok (13. §.) intézkedése:
a) felmentő határozat esetében.

b) az állásbecsület veszélyeztetését vagy megsértését kimondó határozat esetében.

jesztendők fel. Midőn az állás-becsület megsértését kimondó határozat még szolgálatköteles tisztre (tiszttjelőltre) vonatkozik: a parancsnok (13. §.) nyilatkozzék arra nézve, hogy lenne-e a vádlottnak s ha igen, minő altiszti rendfokozat adományozandó.

A parancsnoknak (13. §.) és minden közbeeső parancsnokságnak jogában áll, hogy úgy a vizsgálat keresztülvitelére, mint a becsületügyi tanács határozatára és ennek indokaira vonatkozólag véleményüket kifejtsek.

31. §.

A m. kir. honvéd főparancsnokság (csendőrségi felügyelő) intézkedése a becsületügyi tanács határozatátárgyában.

A honvéd főparancsnokság (csendőrségi felügyelő) a becsületügyi eljárás eredményét tudomásul veszi, a honvédelmi miniszterrel közli, az állás-becsület megsértését vagy veszélyeztetését kimondó határozat végrehajtása (33. §.), valamint a netán szükségesnek talált fegyelmi fenyítés kiszabása iránt intézkedik s egyuttal elrendeli, hogy a vádlott (29. §. 3. bek.) ez intézkedésekről értesítették, a becsületügyi tanács határozata neki hiteles másolatban átvételi elismervény (postai térti vevény) mellett kézbesítették és a becsületügyi tanács határozata; valamint a honvéd főparancsnokság (csendőrségi felügyelő) intézkedése megfelelően kihirdettessék (30. §. a).

32. §.

A becsületügyi tanács határozata azzal a nappal lép hatályba, a melyen az a 30. §. a) pontja alatt és a 31. §-ban foglalt rendelkezésekhez képest vádlottnak (29. §. 3. bek.) kézbesített. E nap az ügyiratok közt maradó eredeti határozatra följegyzendő.

A becsületügyi tanács határozatának hatályba lépté.

33. §.

Ki a tiszt állás becsületének megsértésében vétkesnek mondatott, rendfokozatát elveszti.

Az állásbecsület megsértését vagy veszélyeztetését kimondó határozat következményei.

Tényleges állományu tisztelnél a rendfokozat elvesztésével a rendfokozatszerű illeték (várakozási illeték) elvesztése is együtt jár. Oly tiszt és tisztjelöltek, kik már nem szolgálatkötelesek, egyuttal a m. kir. honvédség (csendőrség) kötelekéből elbocsáttatnak; ellenkező esetben pedig mint altisztek vagy legkisebb zsoldosztályu honvédek (katonák) más csapattesthez osztatnak be.

A nyugállományu tiszt, kik rendfokozatukat elvesztik, nyugdíjukat változatlanul továbbra is megtartják. A nyugállományu tiszt rokkantkezdményei rendfokozatuk elvesztése következtében megszűnnek ugyan, az ily egyének azonban oly nyugdíjban részesítendők, a milyen őket akkor, a midőn a fentérintett kedvezményekkel elláttattak, megillette volna.

Annak, a ki a tiszt állás-becsület veszélyeztetésében találtatott vétkesnek, intés adatik, mely a minősítvényi táblázatba bevezetendő.

34. §.

Eljárás, ha új vádak merülnek fel:

a) a vizsgálat folyama alatt.

Ha a becsületügyi vizsgálat folyama alatt vádlott ellen újabb, ugyancsak a becsületügyi eljárás alá tartozó vádak merülnek fel, akkor a vizsgálat ezekre is kiterjesztendő, a nélkül, hogy erre vonatkozólag a tiszti gyűlés újabb határozathozatala kívántatnék.

b) a becsületügyi tanács határozathozatala után.

Ha pedig ez újabb vádak csak a becsületügyi tanács határozathozatala után, de a becsületügyi tanács határozatának hatályba lépte (32. §.) előtt merülnének fel: ez esetben a parancsnok (13. §.) az iránt, hogy a becsületügyi vizsgálat folytattassék és a becsületügyi tanács által a felforgó vádak összességére kiterjedő újabb egységes határozat hozassék — intézkedik és erről a honvéd főparancsnokságnak (csendőrségi felügyelőnek) jelentést tesz.

35. §.

A becsületügyi tanács határozatának közlésé-
mítés hatóságokkal.

Ha a becsületügyi eljárás oly nem tényleges állományu tiszt (tisztjelölt) ellen volt folyamatban, a ki állami vagy más közszolgálatban álló hivatalok: akkor a parancsnok (13. §.) a becsületügyi tanács határozatát hiteles másolatban megküldi a vádlott előljáró hatóságának, melynek a a becsületügyi tanács határozata alapjául szolgáló tényekről — kívánatra — bővebb értesítés is adható. Az állás-becsület megsértését kimondó oly becsületügyi tanács határozatok, melyek kama-

rásokra, valamint rendjelek birtokosaira vonatkoznak, a főkamarási hivattal, illetőleg az illető rendirodával közlendők. E czélból a becsületügyi tanács által hozott s a kézbesítés megtörténtét igazoló záradékkal ellátott jogerős határozat hiteles másolata a honvédelmi ministerhez fölterjesztendő.

Az 1. bekezdésben említett eseteken kívül a becsületügyi iratok polgári hatóságokkal elvileg nem közölhetők. Csak kivételesen közölhetők az ily iratok vagy egyes ügydarabok, illetőleg a becsületügyi eljárás eredménye polgári bíróságokkal, ezek kívánatára, a honvéd főparancsnokság (csendőrségi felügyelő) engedélyének kikérése után.

Felebbezés.

36. §.

Az állás-becsület megsértését kimondó becsületügyi tanács határozat ellen a vádlott — és a mennyiben a határozat a védőnek vagy a képviselőnek kézbesítettett — ez utóbbiak is a kézbesítés megtörténtétől számított 14 napon belül a parancsnoknál (13. §.) írásbeli felebbezést nyújthatnak be.

A felebbezésben a vádlott felhozhatja mindazt, a mit a vizsgálatnál és a végtárgyalásnál követett eljárással, ugyszintén a becsületügyi

A felebbezés, be-
nyújtása és a
felebbezéselkel
követendő
eljárás.

tanács határozatával szemben, avagy máskülönben érvényesíteni akar. A parancsnok (13. §.) a felebbezést a becsületügyi iratokkal együtt szolgálati uton a honvéd főparancsnoksághoz (csendőrségi felügyelőhöz) terjeszti fel (30. §.), mely az összes iratokat a becsületügyi felebbezési tanácshoz juttatja.

A kellő időben beadott felebbezésnek hasznosító hatálya van.

Ha a fentemlített határidőn belül felebbezés nem adatott be, e körülményt a parancsnok (13. §.) a becsületügyi tanács határozatának eredeti példányára feljegyzi.

Az elkésetten beadott felebbezés a parancsnok (13. §.) által feltétlenül és pedig írásban visszatartandó.

Ha az állásbecsület megsértésében vétkesnek talált több oly vádlott közül, a kik ellen a becsületügyi eljárás együttesen folyt le, azok egyike vagy másika felebbezéssel élt, akkor e felebbezés a többi vádlottnak is javára szól.

A becsületügyi tanács felmentő vagy az állásbecsület veszélyeztetését kimondó határozatával szemben felebbezésnek nincs helye.

A felebbezés joga vádlottat csak béke idején illeti meg.

37. §.

A becsületügyi felebbezési tanács főtisztek és tisztjelöltek részére Budapesten állittatik fel

Becsületügyi felebbezési tanács:
a) főtisztek és tisztjelöltek részére.

és egy vezérőrnagyból mint elnökből, négy törzstisztből és öt századosból áll. Póttagok: egy vezérőrnagy mint elnök-helyettes, négy törzstiszt és öt százados. Az elnöknek, továbbá a törzstiszti tagok közül kettőnek a megbízatása állandó jellegű, a többi tagoké, valamint a póttagoké pedig 2 évre terjed.

Az elnököt Ő cs. és ap. kir. Felsége nevezi ki.

Az elnök-helyettest a honvéd főparancsnokság jelöli ki, az állandóan alkalmazott két törzstiszti tagot a honvéd főparancsnokság javaslata alapján a honvédelmi miniszter osztja be, a többi tagot és póttagot pedig a honvéd főparancsnokság által e célra kijelölt (honvéd és csendőr) tisztikarok saját kebelükből választják. A választott tagok felváltása akképp történik, hogy az egyik évben a törzstisztek, a másik évben pedig a századosok lépnek ki és pótoltnak új választás útján.

A 10. §. c) pontjának 4. bekezdésében és d) pontjának 1—3. bekezdésében foglalt rendelkezések hasonszerűen alkalmazandók.

A becsületügyi felebbezési tanács törzstisztek és tábornokok részére esetről-esetre Budapesten állittatik fel; az előbbi egy altábornagyból mint elnökből, négy vezérőrnagyból (tábornoki helyen beosztott ezredesből) és öt törzstisztből, — a tábornokok becsületügyi felebbezési tanácsa pedig egy gyalogsági tábornokból (lovasági tábornokból, tábornokból) vagy altábor-

b) törzstisztek és tábornokok részére.

nagyból mint elnökből és 9 tábornokból (tábornoki helyen beosztott ezredesből) áll.

Az elnököket a honvéd főparancsnokság jelöli ki, a többi tag pedig akkép választatik, hogy a tábornok-tagokat (tábornoki helyen beosztott ezredeseket) és egy póttagot az ezen becsületügyi szabályzatnak alávetett összes ténylegesen szolgáló tábornokok (tábornoki helyen beosztott ezredesek), a törzstiszti tagokat és egy póttagot pedig az ugyanennek alávetett összes ténylegesen szolgáló törzstisztek a saját kebelükből választják. A választás lehetőleg a Budapesten vagy ennek közelében állomásozó tábornokokra (törzstisztekre) essék.

A választás megejtésének módja tekintetében a 10. §. *c)* pontjának negyedik és *d)* pontjának utolsó bekezdése hasonszerűen alkalmazandó.

c) tényleges állomány hadbírák, orvosok és számvivőtisztek számára.

Ha a vádlott tényleges állományu hadbíró, honvédorvos vagy méneskari számvivőtiszt, vagy a vádlottnak rendfokozatához képest az illető tisztikarból két tábornok (ezredes-hadbíró, I. oszt. főtörzsorvos) vagy két törzstiszt vagy két magasabb rangu főtiszt lép be (10. §. *f)* tagként a becsületügyi felebbezési tanácsba, melynek két megfelelő rendfokozatu tagja ehhez képest a tanácsból kiesik.

d) különböző állománycsoportbeli tisztek számára.

Azokban az esetekben, a mikor különböző állománycsoportbeli tisztek egy és ugyanazon ügyben vannak érdekelve, a közös felebbezési tárgyalásnál a becsületügyi felebbezési tanácsnak mindazok a tagjai résztvesznek, a kik erre hivatva

lennének, ha az egyes vádlottak ügye külön-külön kerülne becsületügyi elbírálás alá; a szavazásban (38. §.) azonban csak a becsületügyi felebbezési tanácsnak az illető vádlottra nézve illetékes tagjai vesznek részt.

38. §.

A főtisztek és tisztjelöltek számára alakult becsületügyi felebbezési tanács elé kerülő minden egyes becsületügyben az elnök a becsületügyi felebbezési tanács tagjai közül egyet előadónak, egy századosi rendfokozatban levő tagot pedig jegyzőkönyvvezetőül jelöl ki.

Felebbezési tárgyalás.

A törzstisztek és a tábornokok számára alakuló becsületügyi felebbezési tanács előzetes tanácskozásban szótöbbséggel választja meg az előadót és a jegyzőkönyvvezetőt. A szavazatok egyenlő megoszlása esetén az elnök szavazata dönt.

A felebbezési tárgyalás határidejéről a vádlott (36. §. 1. bek.) legalább 14 nappal előbb oly hozzáadással értesítendő, hogy szabadságában áll a felebbezési tárgyalásnál vagy személyesen — esetleg védő (18. §.) kíséretében — megjelenni vagy oda védőt küldeni.

A felebbezési tárgyalásnál az előadó felolvassa a legfontosabb ügyiratokat, a becsületügyi választmány előadását, a vádlott védekezését, a végtárgyalási jegyzőkönyvet, a becsületügyi tanács határozatát, a benyújtott felebbezését

és a közbeeső parancsnokságok netáni észrevételeit. Ha a vádlott (védő) megjelent, e felolvásás az ő jelenlétében történjék, minek végeztével úgy az ő, mint védőjének nyilatkozata meghallgatandó.

A vádlott (védő) távozása után az előadó előterjeszti és megokolja indítványát, mire a tanácskozás és szavazás következik.

Ha a becsületügyi felebbezési tanács tagjainak legalább felerésze úgy találja, hogy a megállapítások bíányosak és hogy a tényállás tüzetes felderítése érdekében azok kiegészítése szükséges: úgy erről a honvéd főparancsnokságnak jelentés teendő (illetőleg a csendőrségi felügyelő értesítendő). Ez az illetékes becsületügyi választmány megfelelő utasítása iránt intézkedik. A pót-megállapítások eredményéről vádlotta becsületügyi választmány elnöke által értesítendő és neki, valamint a védőnek megengedendő, hogy az iratokba betekinthessenek.

Ha a becsületügyi vizsgálat megejtésénél vagy a végtárgyalásnál oly alaki bíák törtétek volna, melyek a becsületügyi eljárás lényeges alapelveibe ütköznek: akkor a becsületügyi felebbezési tanács a becsületügyi tanács határozatát semmisnek nyilváníja és erről a honvéd főparancsnokságnak jelentést tesz (a csendőrségi felügyelőt értesíti), a mely (illetőleg a ki) a becsületügyi felebbezési tanács határozatához képest a becsületügyi vizsgálatnak ugyanazon vagy (a honvéd

főparancsnokság által kijelölendő) más becsületügyi választmány, illetőleg becsületügyi tanács által leendő újabb keresztülvitele iránt fog intézkedni.

Ha a becsületügyi vizsgálat további pótlásokra nem szorul és lényeges alaki bíák sem fordultak elő: a becsületügyi felebbezési tanács

a) a becsületügyi tanács határozatát, e határozat indokainak (a vádbeli cselekmény vagy mulasztás rövid megjelölésének) megváltoztatása mellett vagy e nélkül belybenhagyja, vagy

b) az állás-becsület veszélyeztetését kimondó határozatot, vagy

c) felmentő határozatot hoz.

A becsületügyi felebbezési tanács határozata a következőképen szövegezendő:

az a) alatti esetben:

«A számára alakult becsületügyi felebbezési tanács a becsületügyi tanácsának 19... év hó ...-n hozott határozatát, mely szerint N. N. a tisztii állás becsületét az által sértette meg, hogy —, belybenhagyja»; vagy

«A számára alakult becsületügyi felebbezési tanács a becsületügyi tanácsának 19... év hó ...-n hozott határozatát, mely szerint N. N. a tisztii állás becsületét megsértette, belybenhagyja és a határozat indokolását oda módosítja, hogy nevezett» (a bebizonyult cselekmény vagy mulasztás rövid megjelölése);

b) alatti esetben :

«A számára alakult becsületügyi felebbezési tanács a becsületügyi tanácsának 19.... év hó ---n hozott határozatát, mely szerint N. N. a tiszti állás becsületét megsértette, semmisnek nyilvánítja és a következőképp határoz: N. N. a tiszti állás becsületét az által veszélyeztette, hogy» (a bebizonyult cselekmény vagy mulasztás rövid megjelölése);

a c) alatti esetben :

«A számára alakult becsületügyi felebbezési tanács a becsületügyi tanácsának 19.... év hó ---n kelt határozatát, mely szerint N. N. a tiszti állás becsületét megsértette, semmisnek nyilvánítja és nevezettet ama vád alól, hogy a tiszti állás becsületét a terhére rótt cselekmény vagy mulasztás által megsértette vagy veszélyeztette volna, felmenti.»

A hozott határozat a becsületügyi felebbezési tanács elnöke és többi tagjai által aláírandó.

A tanácskozás módjára, az előzetes kérdések és a főkérdés feletti szavazásra és a tárgyalási jegyzőkönyv vezetésére vonatkozólag a 25., 26. és 27. §§. rendelkezései nyerne hasonyszerű alkalmazást,

39. §.

A becsületügyi felebbezési tanács határozata az összes tárgyalási iratokkal az elnök által közvetlenül a honvéd főparancsnoksághoz (csendőrségi felügyelő) küldendő, mely e határozat végrehajtása iránt a 31. §. értelmében intézkedik.

A honvéd főparancsnokság (csendőrségi felügyelő) intézkedése a becsületügyi felebbezési tanács határozata után.

Vádlott felebbezése és a becsületügyi felebbezési tanács határozata a becsületügyi iratokhoz csatolandók. A becsületügyi felebbezési tanács többi ügyiratai a honvéd főparancsnokságnál (csendőrségi felügyelőségénél) maradnak.

A becsületügyi felebbezési tanács határozatának hatálybaléptét illetőleg a 32. §. rendelkezése nyer hasonyszerű alkalmazást.

A becsületügyi eljárás ujrafelvétele.

40. §.

Valamely befejezett becsületügyi eljárásnak vádlott előnyére való ujrafelvétele, vádlottnak vagy törvényes képviselőjének kívánatára akkor rendelendő el, ha újabban felmerült körülmények alapján föltételezhető, hogy vádlottal igazságtalanság történt.

Eljárás az ujrafelvétel iránti kérelmek eseteiben.

Vádlott hátrányára a becsületügyi eljárás ujrafelvétele csak akkor van helye, ha a vád oly cselekményre vonatkozik, melylyel a tiszti (tisztjelölti) rendfokozat továbbra való megtartása össze nem egyeztethető s olyan új bizonyítékok

merültek fel, a melyek magukban véve vagy a már megállapított körülményekkel kapcsolatban alkalmasaknak látszanak a vád bebizonyítására.

Valamely befejezett becsületügyi eljárás újrafelvételét a honvéd főparancsnokságnál (csendőrségi felügyelőnél) kell kérelmezni. A kérvényben mindazok a körülmények és bizonyítékok, melyeken az újrafelvétel iránti kérelem alapszik, kifejezetten és határozottan felsorolandók.

Ha a kérvény e követelménynek megfelel, a honvéd főparancsnokság (csendőrségi felügyelő) arra vonatkozólag beszerzi az illető becsületügyi vizsgálatnál eljáró becsületügyi választmánynak (9. §. 5. bek.) aziránti véleményét, vajjon az újrafelvételhez megkivántató feltételek fenforognak-e vagy sem. A becsületügyi eljárás újrafelvétele feletti elhatározás a honvéd főparancsnokságnak (csendőrségi felügyelőnek) marad fentartva.

Ha az újrafelvétel iránti kérelemnek hely adatik, akkor az iránt teendő intézkedés, hogy a már eljáró vagy valamely más becsületügyi választmány, illetőleg becsületügyi tanács a becsületügyi vizsgálatot kiegészítse, illetőleg újból meg-ejtse és új határozatot hozzon.

A becsületügyi tanács határozatában kifejezésre juttatandó, vajjon az előbbi határozat, mint igazolt, helybenhagyatik-e (7. melléklet); ellenesetben az első határozat hatályon kívül helyezése mellett a 8. mellékletben foglalt minta szerinti új határozat hozandó.

7. melléklet.

8. melléklet.

A határozat meghozatala után a parancsnokhoz (13. §.) küldött ügyiratok (29. §.) ez utóbbi által — a netáni felebbezési határidő leteltével — szolgálati uton a honvéd főparancsnoksághoz (csendőrségi felügyelőhöz) terjesztendők fel tovább intézkedés végett.

Az ujonnan hozott s a tisztai állás-becsület megsértését kimondó határozat ellen a vádlott felebbezéssel élhet. (36. §.)

Eljárás kivételes esetekben.

41. §.

Azon alapelv alól, mely szerint a becsület-^{a)} ügyi eljárás egyelőre abbanhagyandó, ha vádlottnak a becsületügyi előleges tárgyalás elrendeléséről szóló értesítés vagy a tisztai gyűlésre, avagy a becsületügyi vizsgálat során tartandó első kihallgatásra szóló idézés bármely oknál fogva nem kézbesíthető [16. §. a), 19. §. a) és 21. §. a)] — kivételnek akkor van helye, ha a megejtett nyomozás eredménye szerint oly bebizonyított vádak forognak fenn, melyek a közös állás-becsülettel kétségtelenül összeférhetetlenek, minélfogva vádlott rendfokozatában meg nem hagyható. Ily esetben a becsületügyi eljárás vádlott távollétében is megejtendő.

A becsületügyi választmány arra vonatkozó indítványa felett, hogy a tárgyalás vádlott távollétében ejtessék meg, a parancsnokot (13. §.) illeti

^{a)} Vádlott távolléte.

az elhatározás, a ki ez indítvány jóváhagyása esetén egyuttal egy tényleges állományu m. kir. honvéd (csendőr) tisztet jelöl ki a távollevő vádlott képviselője gyanánt.

E képviselőnek kötelessége a becsületügyi eljárás során a távollevő vádlott érdekeit óvni, mindazt, a mi vádlott igazolására szolgál, a becsületügyi választmány (tisztgyűlés) előtt felhozni és a végtárgyalásnál védőkép (18. §.) szerepelni. Mindazon jogok, melyeket az eljárás folyamán a vádlott és a védő gyakorolhat, őt is megilletik.

b) Írásbeli védekezés.

Azon alapelv alól, mely szerint a vádlott a becsületügyi előleges tárgyalás és vizsgálat során szóbelileg tartozik védekezni [16. §. a) és 21. §. b)], kivételnek akkor van helye, ha valamely nem tényleges állományu tiszt (tisztjelölt), tekintettel lakhelyének a becsületügyi választmány székhelyétől való nagy távolságára (külföld), saját törődöttségére, vagy más fontos okokra, az írásbeli védekezés megengedhetését kéri és a becsületügyi választmány azt megengedhetőnek tartja; az eljárás folyamata alatt azonban a körülményekhez képest bármikor megkövetelhető, hogy az illető tiszt (tisztjelölt) szóbeli védekezéssel éljen.

Ha az írásbeli védekezés megengedett, vádlottal a kérdőpontok írásban közlendők s egyuttal a nyilatkozattételre megfelelő határidő szabandó.

Vádlott a tisztgyűléshez és a végtárgyaláshoz ez esetben is a 19., illetőleg 24. §-ban megjelölt módon idézendő meg, de a tisztgyűlés és a végtárgyalás határnapja olyképen tüzendő ki, hogy a megidézettnek a személyes megjelenés, illetve védő választása vagy írásbeli nyilatkozat, illetőleg védírat beküldése lehetővé tétessék.

Vádlott illetékei és a becsületügyi eljárás költségei.

42. §.

A becsületügyi vizsgálat az illetékek kifizetése félbe nem szakíttatik, mindazonáltal a szolgálat alól felmentett vádlott (20. §.) az egyébként netán illetékszerű készülségi vagy hadi pótdijra igényt nem tarthat.

a) Vádlott illetékei.

Ha becsületügyi vizsgálat alatt álló ténylegesen szolgáló tiszt (tisztjelölt) arra utasíttatik, hogy szolgálati helyét hagyja el és a becsületügyi választmány székhelyén tartózkodjék (20. §.), akkor ez utóbbi helyen az átvonuló beszállásra van igénye; ezenkívül a szolgálati helye szerinti lakbérre és esetleg a lótap váltságra, az ezen helyre megállapított összeg szerint, igényjogosult.

Ázok az utazások, a melyeket a ténylegesen utazási költségek megfizetésére katonai egyének részére, vagy nem tényleges állományu katonai egyének részére,

mint vádlottak, mint védők (képviselők) vagy mint tanúk, vagy pedig mint valamely becsületügyi választmány, tiszti gyűlés vagy becsületügyi tanács tagjai teljesíteni tartoznak, az illetékszabályzat értelmében ügyködési utazásoknak tekintendők s a költségek ehhez képest megterítettnek.

e) Tanudjak polgári egyének részére.

Polgári egyének tanuilletékei tekintetében a büntetőbírói eljárásnál is érvényes rendelkezések mérvadóak.

A rendfokozatról való lemondás a becsületügyi eljárás elkerülése céljából.

43. §.

Eljárás a rendfokozatról való lemondás esetében.

Ha a vádlott legkésőbb a végtárgyalásnak a becsületügyi tanács elnöke által történő megnyitásáig rendfokozatáról való lemondásának elfogadásáért folyamodik, akkor a becsületügyi eljárás eszik, mindazonáltal kötelessége a becsületügyi választmánynak a vádlott terhére rótt cselekmény és mulasztás lényegét még akkor is megállapítani és a megállapítottakat írásba foglalni, ha a tiszti gyűlés a becsületügyi vizsgálat keresztülvitelére szóló határozatot még nem hozott avagy a becsületügyi előleges tárgyalás még el sem rendeltetett. Utóbbi esetben az illetékes parancsnok (13. §.) a rendfokozatról való lemondás elfogadása iránti kérvény alapjául

szolgáló indokot a becsületügyi választmánynyal az előbb említett célból közölni és erről a kérvény azonnali felterjesztése mellett a honvédelmi miniszternek jelentést tenni tartozik.

Volt tiszttek és tisztjelöltek rendfokozatuk visszaadása iránti kérvényeivel való eljárás.

44. §.

Volt tiszttek és tisztjelöltek, kik a becsületügyi eljárás kikerülése végett rendfokozatukról lemondottak vagy azt valamely becsületügyi tanács határozata folytán avagy büntető bírósági uton vagy a 4. §. rendelkezése alapján veszítették el, előbbi rendfokozatukat kivételesen ismét visszanyerhetik, ha az eset minőségéhez képest meghatározandó időtartam alatt javulásuk teljes bizonyosságát adták, előbbi hibájukat tőlük telhetőleg jóvátették és a rendfokozat visszanyeréséhez megkívántató többi feltételnek — a rendszeresített vizsgák újból való letételének kivételével — megfeleleltek.

A kérvényeknek a becsületügyi választmányhoz való utalása.

A rehabilitálás iránti kérelmek tényleges katonai egyének részéről csapattestüknél terjesztendők elő és a becsületügyi választmányhoz utasítandók.

Nem tényleges honvéd vagy népfelkelő egyének, ha rendfokozatukat nem mint közös

hadseregbeli hivatásos tisztek vesztették el vagy tették le és azt nem is a közös hadsereg tényleges vagy nyugállományában igyekeznek visszanyerni, továbbá a már nem hadköteles egyének, ha rendfokozatukat nem a közös hadsereg kötelekében vesztették el vagy tették le és nem is a közös hadseregben törekednek rehabilitálásra, — rehabilitálás iránti kérelmüket annál a honvéd kerületi parancsnokságnál kötelesek írásban benyújtani, a melynek körletében rendes lakóhelyük van. Ha pedig állandóan külföldön tartózkodnak, kérvényüket annál a honvéd kerületi parancsnokságnál kell benyújtaniok, a melynek körletében községi illetőséggel bírnak.

A honvéd kerületi parancsnokság azután az ily kérvényeknek a folyamodó előbb viselt rendfokozatának megfelelő becsületügyi választmányhoz utalása vagy e végből az illetékes hadosztály parancsnoksághoz való juttatása iránt intézkedik.

45. §.

A becsületügyi választmány köteles a folyamodót kérelme tárgyában jegyzőkönyvileg kihallgatni, a szükségesnek mutatkozó nyomozást alaposan megejteni s erről az összes iratoknak, valamint a folyamodó személyi okmányainak csatolása mellett az előljáró parancsnoksághoz írásbeli jelentést tenni, indokolt indítványt téve egyúttal arra nézve, vajjon a rendfokozat visszadása, tekintettel az illetőnek egykor terhére

a) A becsületügyi választmány kötelességei.

rótt tett vagy mulasztás minőségére, valamint folyamodó akkori és jelenlegi viszonyaira, a tiszti állás becsületével összeegyeztethető-e vagy sem?

Ezen indítvány fölötti kellő tanácskozás után^{b)} A tiszti gyűlés a tiszti gyűlés (17. §.), melyhez a folyamodó rendszerint megidézendő (19. §. a), szavazó-jegyekkel [19. §. d)] határozatot hoz. Annak kimondásához, hogy az előbb viselt rendfokozat visszaadása a tiszti állás becsületével összeegyeztethető, a szavazatoknak legalább kétharmada szükséges. A parancsnok vezeti a tárgyalást, de nem szavaz.

A tiszti gyűlés jegyzőkönyvét a parancsnok és minden egyes rangfokozat rangban legidősebb tisztje írja alá.

46. §.

A parancsnok ezután az összes iratokat szolgálati uton felterjeszti a honvédelmi miniszterhez.

A honvédelmi miniszter határozata és intézkedése.

Ugy ő, mint a közbeeső parancsnokok a tiszti gyűlés határozata felőli véleményüket határozottan kifejezésre juttatni kötelesek.

A honvédelmi miniszter, ha volt tisztjelölt visszahelyezése forog kérdésben és nincs szükség arra, hogy e czélból a netáni büntetőbíró-sági elítéltetés törvényes következményei legfelsőbb kegyelem útján elengedtesse, — a tiszti gyűlés határozata tárgyában saját hatáskörében

intézkedik; más esetben pedig Ő csász. és ap. kir. Felségének legfelsőbb elhatározását kéri ki.

Ha a kért rehabilitálás nem engedélyeztetett, akkor az ez iránti újabb kérelem csakis a honvédelmi minister engedélyével képezheti további eljárás tárgyát.

A becsületügyi választmányok, tiszti gyűlések véleményadása különös esetekben és tanácsadás a becsületügyi választmányok részéről.

47. §.

a) Az ily vélemény terjedelme.

Minden oly esetben, mikor a honvédelmi minister vagy a honvéd főparancsnokság indítatva érzi magát valamely becsületügyi választmány vagy tiszti gyűlés véleményének bekövetelésére, e vélemény csakis a tett kérdésekre való feleletadásra szorítkozik.

A honvédelmi minister ily esetben a vélemény bekövetelésére a honvéd főparancsnokságot (csendőrségi felügyelőt) szólítja fel, mely utóbbi annak beszerzése iránt intézkedik és azután az adott véleményt, valamint a közbeeső parancsnokságok véleményezését, az összes tárgyiratok csatolása a éssaját nézetének kifejtése mellett, a honvédelmi ministerhez átteszi.

Ha valamely tiszt (tisztjelölt) oly időben, midőn a becsületügyi eljárásnak még nem volt alávétve, az 1. §. 2. bekezdésében körülírt cselekményt vagy mulasztást követett el: ez esetben becsületügyi eljárásnak ugyan nincs helye, de a parancsnok (13. §.) elrendelni tartozik, hogy a becsületügyi választmány a tényállást megállapítsa és a tiszti gyűlés a becsületügyi választmány írásbeli indítványára véleményt adjon arra nézve, vajjon az illető tisztnek (tisztjelöltnek) az előléptetésre való alkalmassága — szolgálaton kívüli vonatkozásban — akkor is ismerendő lett volna-e, ha a kérdéses cselekmény vagy mulasztás már előbb ismeretes. Arra nézve, hogy az ilyen tiszt (tisztjelölt) kihallgatása szükséges-e, a becsületügyi választmány határoz; a tiszti gyűléshez az illető rendszerint megidézendő.

A tiszti gyűlés véleménye azután az összes iratok csatolása mellett szolgálati uton a honvédelmi ministerhez terjesztendő fel, a ki az ügyben vagy saját maga határoz vagy Ő császári és apost. kir. Felségének legfelsőbb elhatározását kéri ki.

Az illetékes választmány arra is hivatva van, hogy oly tisztnek (tisztjelöltnek), a kik valamely becsületkérdésben követendő magatartásra nézve hozzá fordulnak, megfelelő tanácsokat adjon.

Oly tiszt (tisztjelölt), a kik tartózkodásuk helyének távolsága miatt nem fordulhatnak

a rájuk nézve illetékes becsületügyi választmányhoz, valamint azok a tisztek (tisztjelöltek), kik nem tartoznak valamely meghatározott becsületügyi választmány illetékessége alá (10. §.), ily esetekben az állomáshelyükön (lakhelyükön) levő valamely becsületügyi választmányhoz fordulnak.

Ki van zárva azonban az ilyen tanácsadás a becsületügyi választmány részéről, ha az illető tiszt (tisztjelölt) ellen a becsületügyi előleges tárgyalás már elrendeltetett.

Az ügyiratok rendezése és megőrzése.

48. §.

Arról, hogy az ügyiratok hiánytalanul együtt legyenek, a becsületügyi választmány, a tiszti gyűlés és a becsületügyi tanács elnökei tartoznak gondoskodni.

Kell, hogy az ügyiratokból a becsületügyi tárgyalás menete és az eljárás egyes mozzanatai közti belső összefüggés tisztán kitűnjék; ez okból a fogalmazványok és az átvételi elismervények is az iratokhoz csatolandók.

Az ügyiratok időrend szerint rendezendők, beérkezésük vagy megszerkesztésük után azonnal folyószámokkal (a mellékletek alszámokkal vagy betűkkel) jelölendők meg és a 9. melléklet mintája szerinti iratjegyzékbe foglalandók.

e) Az ügyiratok rendezése.

9. melléklet.

A becsületügyi választmány elnöke által megkezdett iratjegyzék a tiszti gyűlés, majd a becsületügyi tanács elnöke által folytatandó s az ügyiratok minden előterjesztése alkalmával lezárandó és aláírandó.

A honvéd főtisztek (tisztjelöltek) becsület-^{b)} ügyeire vonatkozó iratok — a mennyiben az előleges tárgyalás valamely a 13. §. a) pontjában megjelölt parancsnok által rendeltetett el — az illető ezred (osztály-, osztag-) parancsnokságnál, más esetben pedig annál honvéd kerületi (hadosztály) parancsnokságnál veendő őrizetbe, melynek becsületügyi tanácsa az ügyben határozott. A csendőr főtisztek (tisztjelöltek) ellen letárgyalt becsületügyi iratok — a szerint, a mint az előleges tárgyalást valamely csendőr kerületi parancsnok vagy a csendőrség felügyelője rendelte el — a csendőr kerületi parancsnokságnál, vagy a csendőrségi felügyelőségnél letéteményezendők. A honvéd törzstisztekre és a tábornokokra vonatkozó becsületügyi iratok a honvéd főparancsnokságnál, a csendőr törzstisztekre vonatkozó becsületügyi iratok pedig a csendőrségi felügyelőségnél őrizendők.

b) Az ügyiratok megőrzése.

I. Függelék.

A) Tisztek (tisztjelöltek) közötti becsületbeli ügyek.

Minden parancsnok egyik legfontosabb kötelessége az, hogy a vezetésére bízott tisztikar katonai szellemét, lovagias gondolkodás- és cselekvésmódját ápolja.

A tisztikar céltudatos nevelésének tehát a becsületről alkotott felfogások szakadatlan csiszolására és élénk becsületérzés kifejlesztésére kell irányulnia.

Az e tekintetben elkövetet botlásokkal szemben mindenkor határozottság és kérlelhetetlen szigor alkalmazandó.

A tisztek a közös állás becsület letéteményesei.

Önuralmukat, méltóságuk tudatát semmiféle helyzetben sem szabad annyira elveszteniök, hogy kölcsönös becsületsértésekre ragadtassák magukat.

Ha ennek daczára is támadnak tiszték (tisztjelöltek) között becsületbeli ügyek, ezek elintézésénél a következők tartandók szem előtt:

I.

Tiszték (tisztjelöltek) között keletkezett becsületbeli ügyekről az illetők megbizottjai — ha az ügy békés uton a tiszt állásnak megfelelő elintézését nem nyer — a parancsnokhoz (13. §.) közvetlenül és haladék nélkül jelentést tenai tartoznak. Ha a megbizottak polgári egyének, az érdekelt tiszték (tisztjelöltek) maguk kötelesek e jelentést megtenni.

Az érdekeltnek ezek után a további lépések abban hagyása mellett a végleges döntést kell bevárniok.

II.

A parancsnok (13. §.) a tényállás felderítésével, a minek a lehető legnagyobb gyorsasággal szóbeli vagy írásbeli tárgyalások útján kell törtennie — az illetékes becsületügyi választmányt megbizza s ezt egyszersmind utasítja, hogy az ügy elintézésének módjáról véleményes jelentést tegyen.

III.

A becsületügyi választmány, véleményes jelentésében megállapítani tartozik, vajjon az állásbecsület vagy az érdekelt magánbecsülete egyáltalán érintve van-e és igenlő esetben nyilat-

kozniá kell arra nézve, vajjon az ügy békés uton elintézhető-e s ha igen, minő módon, vagy pedig a büntető bírósági avagy a becsületügyi eljárás lenne-e elrendelendő.

IV.

Ha a becsületügyi választmány úgy találja, hogy sem az állásbecsület, sem az érdekelt magánbecsülete nem érintetett, vagy hogy az ügy békés uton elintézhető, akkor a parancsnok az érdekeltet erről megfelelő módon értesíteni fogja.

Azzal az értesítéssel, hogy sem az állásbecsület, sem az érdekelt magánbecsülete nem érintetett, illetőleg a becsületügyi választmány békés elintézésre szóló javaslatának végrehajtásával az ügy végleges elintézését nyer s az érdekelt ez ellen panaszszal nem élhetnek.

V.

Ha a becsületügyi választmány a büntető bírósági eljárás elrendelését tartja szükségesnek, úgy erről az ügyiratok csatolása mellett a birói felsőbbégi joggal felruházott parancsnokhoz teendő jelentés.

De ha a becsületügyi választmány a becsületügyi eljárás elrendelését hozza javaslatba, akkor ez az eljárás elrendelendő.

VI.

Ha az érdekelt különböző parancsnokok (13. §.) alá tartoznak: az eljárni hivatott parancsno-

kok illetékessége a becsületügyi szabályzat általános alapelvei szerint igazodik. (9. §. 6., 7. és 8. bek.)

VII.

A birói felsőbbbségi joggal felruházott parancsnok azon jogát, hogy a katonai bünperrendtartás értelmében büntető bírósági eljárást indithasson, valamint a parancsnok (13. §.) abbeli jogát, hogy saját belátása szerint becsületügyi eljárást rendelhessen el, a fenti rendelkezések nem érintik.

VIII.

Az oly tiszttek (tisztjelöltek), kik valamely becsületbeli ügyet az I. és IV. pont alatti rendelkezések figyelmen kívül hagyásával avagy a büntető bírósági vagy becsületügyi eljárás befejezése előtt intéznek el — szigoruan felelősségre vonandók.

B) Tiszttek (tisztjelöltek) és a becsületügyi eljárás alá nem tartozó egyének közötti becsületbeli ügyek.

Tiszttek (tisztjelöltek) és a becsületügyi eljárás alá nem tartozó egyének között fölmerült becsületbeli ügyekben a becsületügyi választmány közbenjárásának akkor lehet helye, ha a felek

megbízottai az ügyet békés uton állásszerűen el nem intézhették és az illető tiszt (tisztjelölt) ellenfele írásbeli nyilatkozatban becsületbeli kötelességének nyilvánítja, hogy magát a becsületügyi választmány határozatának aláveti.

Ebben az esetben a tiszt (tisztjelölt) megbízottai az ellenfél megbízottaival egyetértőleg az említett nyilatkozat felterjesztése mellett haladéknélkül közvetlenül a parancsnokhoz (13. §.) fordulnak.

A parancsnok (13. §.) által a tényállás felderítésével megbízott becsületügyi választmány véleményében annak kimondására szorítkozik, vajjon az érdekeltek becsülete egyáltalán érintve van-e s igenlő esetben, vajjon az ügy békés uton elintézhető-e és pedig minő módon.

E határozatról a becsületügyi választmány elnöke az érdekelteket megfelelő módon értesíti

Azzal az értesítéssel, hogy az érdekeltek becsülete nem érintetett, illetőleg a becsületügyi választmány békés elintézésre szóló javaslatának végrehajtásával az ügy végleges elintézését nyer.

M. kir. honvéd (.....) ezred.

1. Melléklet.
Minta a 19. §-hoz.**Tiszti gyűlés.**

(Hely), 19... évi hó... án.

J e g y z ő k ö n y v

felvételre N. N. m. kir. honvéd ezredbeli (tényleges állomány vagy tartalékos) hadnagy becsülettyégében.

Jelenlevők :

Elnökök: (Név, rendfokozat, csapattest)

Szavazótagek:

N. N.	alezredes (csapattest, szolgálati ág)			
N. N.	“ “ “ “			
N. N.	őrnagy	“	“	“
N. N.	“ “ “ “			
N. N.	százados	“	“	“
N. N.	“ “ “ “			
stb.				
N. N.	főhadnagy	“	“	“
N. N.	“ “ “ “			
stb.				
N. N.	hadnagy	“	“	“
N. N.	“ “ “ “			
stb.				

N. N. hadnagy a gyűlésben (védője N. N. m. kir. honvéd ezredbeli főhadnagy kíséretében) megjelent.

(N. N. hadnagy helyett N. N. m. kir. honvéd ezredbeli főhadnagy stb. jelent meg védőül. E minőségét az N. N. hadnagy által kiállított meghatalmazással igazolta, mely a tiszti gyűlés jegyzőkönyvéhez csatoltatik.)

Az elnök felolvastatja a hecsületügyi választmány előadását és azután a védelem előterjeszthetése végett N. N. hadnagynak (a védőnek) engedni át a szót.

N. N. hadnagy (a védő) előadja: (Itt következik főbb vonásokban a vádlott, ugyyszintén a védő előadása, mely általuk aláírandó).

N. N.

főhadnagy, mint védő.

N. N.

hadnagy.

Miután az egyes tagok által kért felvilágosítások megadattak s ilyenek többé nem kívántattak, a vádlott (védő) elbocsáttatott s távollétében az ügy az elnök vezetése alatt tanácskozás alá vétetett.

A tanácskozás végeztével megejtetett a szavazás. Valamennyi jelenlevő tag szavazatát külön-külön szavazati jegyen az elnök kezébe adta le, ki a szavazás eredményét az egyes rendfokokozatok rangban legidősebb tagjaival egyetértőleg megállapította és kihirdette, miként következik:

A tiszti gyűlés 25 szavazattal 5 ellenében a következőképen

határozott:

«N. N. hadnagy nincs kellőképen igazolva, miért is ellene a becsületügyi vizsgálat megejtendő.»

vagy:

«N. N. hadnagy igazolva van, miért is ellene a becsületügyi vizsgálat nem ejtendő meg.»

A szavazati jegyek ezek után megsemmisítettek.

Az elnök végezetül a tiszti gyűlés tagjait a titoktartás kötelezettségére figyelmeztette, mire a jegyzőkönyv lezárattott és aláíratott.

(Itt következik az elnöknek és minden egyes rendfokozat rangban legidősebb tisztjének aláírása.)

2. Melléklet.

Minta a 21. §-hoz.

A m. kir. honvéd ezred becsületügyi választmánya.

(Hely), 19..... évi hó-án.

J e g y z ő k ö n y v

felvétellett N. N. hadnaggyal, az ellene folyamathban levő becsületügyben.

A becsületügyi választmány idézése folytán megjelent N. N. hadnagy, miután az elnök őt arra, hogy a hozzáintézendő kérdésekre felelni és igaz vallomást tenni köteles, figyelmeztette, következőleg hallgatott ki:

1.*)

Az általános kérdésekre:

1.

Nevem: N. N., Magyarországhban X. megyében, községben születtem, 22 éves, r. kath. vallásu, nőtlen vagyok; évi hó-án a magyar kir. honvéd ezredhez soroztattam be, (a nagyváradi honvéd hadapród iskola elvégzése után) évi hó 1-én hadapróddá kineveztettem, majd évi hó-án hadnaggyá lépttettem elő, mely minőségben az említett honvéd ezred állományához tartozom.

*) Vádlott folytatólagos kihallgatásánál a személyi adatok ismételt jegyzőkönyvbe vétele mellőzendő.

Bűnvádi vagy becsületügyi eljárás alatt nem álltam; fegyelmileg 6 ízben voltam fenytve.

2.

Felhivatik hadnagy ur, adja elő körülményesen és összefüggően, mi miatt lett ön ellen a becsületügyi eljárás megindítva?

2.

(Következik vádlott vallomása; azután a választmánynak a tényállásból netán kifolyó további kérdései s vádlottnak ezekre adott feleletei.)

A jegyzőkönyv felolvasása után:

Vallomása helyesen van-e felvéve és van-e még valami előadni valója?

Vallomásom helyesen van fölvéve s egyéb előadni valóm nincsen.

N. N.
hadnagy.

Ezek után a jegyzőkönyv lezáratván, aláíratott.

N. N.
főhadnagy.

N. N.
hadnagy.

N. N.
ő nagy, mint elnök.

N. N.
százados.

3. Melléklet.
Minta a 21. §-hoz.

A m. kir. honvéd ... ezred becsületügyi választmánya.

(Hely), 19... évi.....hó.....n.

Jegyzőkönyv,

felvétellett az N. N. m. kir. honvéd ezredbeli hadnagy ellen folyamatban levő becsületügyi vizsgálat során tanuként kihallgatott N. N. m. kir. honvéd ezredbeli hadnagygyal.

A becsületügyi választmány előtt idézés folytán megjelent tanu az elnök az igaz vallomástételre szólítva fel figyelmeztette, hogy vallomásának igaz voltát becsületére és kötelességére való hivatkozással kell megerősítenie, s azután a tanu következőkép hallgattatott ki:

1.

Mit tud hadnagy ur N. N. hadnagy becsületügyére vonatkozólag előadni?

1.

(Következnek a tanu bemondásai, valamint a választmánynak a tényállásból netán kifolyó további kérdései és a tanunak ezekre adott feleletei).

Az ezredparancsnokság ezen feljelentést évi hó ...-énk. t. szám alatt a becsületügyi választmánynak adta ki, mely az előnyomozás megejtése után folyó évi hó.....-án egyhangulag a tiszti gyűlés egybehívását hozta indítványba.

A folyó évi hó ...-án tartott tiszti gyűlés 30 tagja közül 25 a becsületügyi vizsgálat megejtésére szavazott.

Az ennek folytán megindított s immár befejezett vizsgálat eredménye a következő :

(Itt a tulajdonképeni tényállás előadása, úgy a mint az a tanúk s a részesek vallomásaiból és egyéb megállapításokból kiderült, majd pedig vádlott vallomásának ismertetése következik és úgy a vádlott mellett, mint az ellene szóló körülmények kiemelendők).

(Hely), 19... évi.....hó...n.

N. N.,
főhadnagy.

N. N.,
hadnagy.

N. N.,
őrnagy, mint elnök.

N. N.,
százados.

5. Melléklet.
Minta a 25. §-hoz.

A m. kir.....honvéd kerület (hadosztály) becsületügyi tanácsa.

(Hely),.....évi.....hó.....án.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett az N. N. m. kir.....honvéd.....ezredbeli hadnagy becsületügyében megtartott végtárgyalásról.

Jelenlevők :

N. N. ezredes és a m. kir.....ezred parancsnoka, mint a becsületügyi tanács elnöke ;

N. N.	honvédezredbeli	alezredes,
N. N.	«	«	őrnagy,
N. N.	«	«	százados,
N. N.	«	«	«
N. N.	«	«	«
N. N.	«	«	«
N. N.	«	«	«
N. N.	«	«	főhadnagy és
N. N.	«	«	hadnagy,

mint a becsületügyi tanács tagjai.

N. N. őrnagy, N. N. százados, N. N. főhadnagy és N. N. hadnagy urak a becsületügyi tanácsban mint a honvéd.....ezred választmányának is tagjai, vesznek részt.

N. N. hadnagy (védője, N. N.ezredbeli főhadnagy kíséretében) megjelent. (N. N. hadnagy helyett N. N. honvéd ezredbeli főhadnagy jelent meg védőül és ebbeli minőségét az N. N. hadnagy által kiállított meghatalmazással igazolja, mely a tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatoltatik.)

Elnök a végtárgyalást megnyitván, az összes tagokat felhívja, hogy a fennforgó ügyben a vizsgálat folyamán megállapított körülmények alapján becsület- és kötelesség szerint tanácskozzanak és hozzanak határozatot.

Az elnök rendelkezése folytán a következő ügyiratok olvastatnak fel :

(Az iratok megjelölendők.)

A vádlott (védő) kívánságára az elnök még a következő ügyiratok felolvasását rendeli el :

(Az iratok megjelölendők.)

Miután a becsületügyi tanács tagjai közül már senki sem tartotta szükségesnek a tényállás további megvilágítását, a becsületügyi választmány előadása fölolvastatott, a mire az elnök N. N. hadnagynak (a védőnek) oly hozzáadással engedte át a szót, hogy mindazt előadhassa, a mit igazolásul és a vád megczáfolására felhozni akar.

N. N. hadnagy (a védő) előadja :

(Itt következik a vádlott és esetleg a védő előadása, mely általuk aláírandó.)

N. N.
főhadnagy, mint védő.

N. N.
hadnagy.

Az aláírás megtörténtével N. N. hadnagy (a védő) elhocsáttatván, az elnök a tanácskozást oly megjegyzéssel nyitja meg, hogy minden tagnak jogában áll véleményét nyíltan és leplezetlenül kimondani és indokolni.

N. N. százados kijelenti, hogy.....

N. N. százados ama nézetének ad kifejezést, hogy.....

Az elnök ezután rövid vázlatban ismertette a tárgyalás eredményét s azon főköörülményekre utalt, melyeknek elbírálásától a becsületügyi tanács határozata függ; mire a szavazás következett.

A becsületügyi tanács tagjai által beadott szavazati jegyek az elnök által felolvasattak és azután a szavazás eredménye az elnök által a becsületügyi tanács többi tagjaival egyetértőleg megállapítván, következőleg hirdettetett ki:

A becsületügyi tanács egyhangulag (szótöbbséggel [az állásbecsület megsértésére szóló 4, a veszélyeztetésre szóló 4 és a fölmentésre szóló 2 szavazattal]) a következőképen

h a t á r o z o t t :

N. N. hadnagy a tisztii állás becsületét az által veszélyeztette; hogy (itt következik a vádbeli cselekmény vagy mulasztás rövid előadása).

(Lásd a különböző határozatokat a 6. sz. mintában.)

Ezek után megszerkesztetett a becsületügyi tanács határozata s a szavazójegyek megsemmisítettek.

Az elnök végül még a titoktartás kötelezettségére figyelmeztette a becsületügyi tanács tagjait, mire a jegyzőkönyv lezárattott és aláíratott.

(Következnek az elnöknek és a becsületügyi tanács többi tagjának aláírásai)

6. Melléklet.
Minta a 28. §-hoz.

A m. kir. honvéd kerület (hadosztály) becsületügyi tanácsa.

Határozat

mely a magyar királyi honvéd kerületben (hadosztálynál) főtiszték és tisztjelöltek számára alakított becsületügyi tanács által az N. N. honvéd ezredbeli hadnagy elleni becsületügyben megtartott végtárgyalás alkalmával következőleg hozatott:

N. N. hadnagy azon vád alól, miszerint a tiszti állás becsületét az által, hogy (következik a vádlott ellen felhozott cselekmény vagy mulasztás rövid leírása) megsértette vagy veszélyeztette volna, felmentetik.

Vagy:

N. N. hadnagy a tiszti állás becsületét az által veszélyeztette, hogy (rövid leírás, mint fent).

Vagy:

N. N. hadnagy a tiszti állás becsületét az által sértette meg, hogy (rövid leírás, mint fent).

(Hely), 19... évi hón.

(Következnek az elnöknek és a becsületügyi tanács többi tagjainak aláírásai.)

7. Melléklet.
Minta a 30. §-hoz.

A m. kir. honvéd kerület (hadosztály) becsületügyi tanácsa.

Határozat,

mely a magyar királyi honvéd kerületben (hadosztálynál) főtiszték és tisztjelöltek számára alakított becsületügyi tanács által az N. N. hadnagy elleni becsületügyben elrendelt nyitófelvételi eljárás keresztülvitele után megtartott végtárgyalás alkalmával a következőleg hozatott:

A magyar királyi honvéd kerület (hadosztály) becsületügyi tanácsának 19..... évi hón hozott (s a becsületügyi felelőszéki tanács által 19..... évi hóán helybenhagyott) határozata, mely szerint N. N. hadnagy a tiszti állás becsületét az által sértette meg, hogy (itt következik a vádbeli cselekmény vagy mulasztás rövid megjelölése) .. igazoltnak ismertetik el.

(Hely), 19..... évi hón.

(Itt következnek az elnöknek és a becsületügyi tanács többi tagjainak aláírásai.)

8. Melléklet.
Minta a 40. §-hoz.

A m. kir. honvéd kerület (hadosztály) becsületügyi tanácsa.

Határozat,

mely a m. kir. honvéd kerületben (hadosztálynál) főtisztek és tisztjelöltek számára alakított becsületügyi tanács által az N. N. hadnagy elleni becsületügyben elrendelt újrafelvételi eljárás keresztülvitele után megtartott végtárgyalás alkalmával következőképpen hozatott:

A m. kir. honvéd kerület (hadosztály) becsületügyi tanácsának 19..... évihón hozott (és a becsületügyi felebbezési tanács által 19..... évi hón helybenhagyott) határozata hatályon kívül helyeztetik és N. N. hadnagy ama vád alól, hogy (itt következik a vádbeli cselekmény vagy mulasztás rövid körülírása) által a tiszti állás becsületét megsértette vagy veszélyeztette volna, felmentetik.

(Lásd a különböző határozatokat a 6. sz. mintában.)

(Hely), 19..... évi hón.

(Következnek az elnöknek és a becsületügyi tanács többi tagjainak aláírásai.)

9. Melléklet.
Minta a 48. §-hoz.

A m. kir. honvédkerület (hadosztály) becsületügyi tanácsa.
A m. kir. honvédezred becsületügyi választmányja.

Iratjegyzék

az N. N. m. kir.ezredbeli hadnagy elleni becsületügyre vonatkozó iratokról.

Év, hó, nap	A beadvány vagy intézkedés tárgya
1908 1 november 7.	Az ezredparancsnokságnak 1908 nov. 6-án 70/kt. szám alatt kelt rendelete, melylyel a becsületügyi előleges tárgyalás elrendeltetik. a—1 X. Y. feljelentése. b—1 a feljelentésnek (közlebről megjelölt) mellékletei. c—1 d—1 N. N. hadnagynak 1908 nov. 3-án kelt nyilatkozata. e—1 N. N. hadnagy minősítvényi táblázata. f—1 N. N. hadnagy büntetési jegyzőkönyvi kivonata. g—1 N. N. hadnagy anyakönyvi lapja.
2 november 10.	Fogalmazvány N. N. hadnagy értesítéséről és beidézéséről, valamint a feljelentő megidézéséről.
3 " 13.	N. N. hadnagy 1908 nov. 12-én kelt átvételi elismervénye.
4 " 15.	Jegyzőkönyv N. N. hadnagy kiballgatásáról.
5 " 16.	" X. Y. " "
6 " 18.	A becsületügyi választmány írásbeli jelentése. Budapest, 1908 november 18-án. A. B. őrnagy, a becsületügyi választmány elnöke.

Folyó szám	Év, hó, nap	A beadvány vagy intézkedés tárgya
7	1908 november 21.	Az ezredparancsnokság 1908 nov. 20-án 80/kt. sz. al. kelt rendelete a tiszti gyűlés összehívása tárgyában.
8	« 21.	Fogalmazvány N. N. hadnagy megidézéséről.
9	« 22.	N. N. hadnagy 1908 nov. 21-én kelt átvételi elismervénye.
10	« 30.	A tiszti gyűlésről felvett jegyzőkönyv. a—10 a védő meghatalmazása. b—10 N. N. hadnagy írásbeli nyilatkozata. Budapest, 1908 november 30. C. D. ezredes, a tiszti gyűlés elnöke.
11	december 1.	Az ezredparancsnokság 1908 nov. 30-án 82/kt. sz. al. kelt rendelete a becsületügyi vizsgálat elrendeléséről.
12	« 1.	Fogalmazvány vádolt megidézéséről.
13	« 2.	1908 decz. 1-én kelt átvételi elismervény az idézés kézhezvételéről.
14	« 4.	Jegyzőkönyv N. N. hadnagy kihallgatásáról.
15	« 11.	Tanuidézés fogalmazványa.
16	« 12.	Jegyzőkönyv C. D. kihallgatásáról.
17	« 12.	Jegyzőkönyv E. F. főhadnagy kihallgatásáról.
18	« 12.	« G. H. « «
19	« 14.	Fogalmazvány tanukihallgatás tárgyában.
20	« 25.	A m. kir. ezredparancsnokság 1908 decz. 23-án 23/kt. sz. alatt kelt átirata. a—20 Jegyzőkönyv J. K. százados kihallgatásáról. b—20 Jegyzőkönyv L. M. főhadnagy kihallgatásáról.

Folyó szám	Év, hó, nap	A beadvány vagy intézkedés tárgya
21	1908 decz. 23.	Fogalmazvány tanuidézés tárgyában.
22	1909 január 2.	Jegyzőkönyv X. Y. folytatólagos kihallgatásáról (L. 5. nsz.)
23	« 3.	Fogalmazvány N. N. hadnagy megidézéséről.
24	« 4.	1909 jan. 3-án kelt átvételi elismervény ez idézés átvételéről.
25	« 7.	Jegyzőkönyv N. N. hadnagy kihallgatásáról.
	« 14.	Előadás. Budapest, 1909 január 14-én. A. B. őrnagy, a becsületügyi választmány elnöke.
26	január 22.	A m. kir. kerületi parancsnokság 1909 jan. 21-én 24/eln. sz. al. kelt rendelete a becsületügyi tanács megalakítása tárgyában.
27	« 24.	A m. kir. honvéd ezred 1909 jan. 23-én 10/kt. sz. al. kelt átirata.
28	« 25.	A m. kir. honvéd ezred 1909 jan. 24-én 11/kt. sz. al. kelt átirata.
29	« 26.	A m. kir. honvéd ezred 1909 jan. 25-án 12/kt. sz. al. kelt átirata.
30	« 26.	A m. kir. honvéd ezred 1909 jan. 25-én 13/kt. sz. al. kelt átirata.
31	« 27.	Fogalmazvány a végtárgyalás elrendelése tárgyában.
32	« 29.	A becsületügyi választmány fogalmazványa N. N. hadnagy megidézéséről. a—32 Feladóvevény.
33	február 3.	N. N. hadnagy átvételi elismervénye 1909 febr. 2-áról.

Folyt. száma	Év, hó, nap	A beadvány vagy intézkedés tárgya
34	1909 február 12.	Végtárgyalási jegyzőkönyv. a—34 A védő meghatalmazása. b—34 Védirat.
35	" 12.	A becsületügyi tanács határozata. Budapest, 1909 február 12-én. R. S. ezredes, a becsületügyi tanács elnöke.

Megjegyzés. A 2. rovatba az a nap irandó, a melyen a vonatkozó ügydarab a becsületügyi választmányhoz (tanácshoz) beérkezett, illetőleg a melyen az illető jegyzőkönyv, fogalmazvány stb. az utóbbiaknál megszerkesztetett.

II. Függelék.

A becsületügyi eljárásra vonatkozó honvédelmi ministeri és honvéd főparancsnoksági rendeletek.

A 3. és 4. §§-hoz.

Ha valamely előljáró parancsnokságnak bármily uton tudomására jön, hogy tiszt (tisztjelölt) fölött polgári büntető bíróságnál valamely, esetleg becsületellenesnek tekinthető cselekmény vagy mulasztás vádja miatt megindított büntető bírósági vizsgálat során megszüntetési vagy felmentő határozat hozatott; vagy ha az illető tiszt (tisztjelölt) ugyancsak polgári bíróságnál esetleg becsületellenesnek tekinthető tett vagy mulasztás miatt ítéltetett el a nélkül, hogy egyuttal katonai jellegétől is határozottan megfosztatott vagy annak elvesztése az elítélésének törvényes kö-

vetkezménye lett volna; az eljárt polgári büntető bíróságtól a vonatkozó bünpariratok azonnal beszerzendők és azok alapján a 3. és 4. §§-hoz képest szükségesnek mutatkozó eljárás foganatosítása iránt a kellő intézkedés haladéktalanul megteendő.

Azon esetben pedig, ha a tiszt (tisztjelölt) a polgári büntető bíróság által esetleg becsületellenesnek tekinthető tett vagy mulasztás miatt a nélkül ítéltetett ugyan el, hogy egyuttal katonai jellegétől is határozottan megfosztatott volna, de annak elvesztése az elítéltetés törvényes következményeként tűnik fel: a beszerzett bünpariratok szolgálati uton, további — netalán szükséges — intézkedés végett a m. kir. honvéd főparancsnoksághoz (csendőrségi felügyelőséghez) fölterjesztendők. (A honvéd főparancsnokság 1894. évi 1009/eln. számú körrendeletéből.)

A 4. §. b) pontjához.

Ha a megelőző büntetőbírói eljárás csupán a tényálladéknak bírói megállapítására (előzetes megállapításokra) szorítkozott, a büntetendő cselekmény vagy mulasztás a vádlottra csak abban az esetben tekinthető rábizonyultnak, ha azt teljesen beismerte s a beismerés az eljárás eredményével egyezik. (Az 1910. év 12044/eln. számú honvédelmi ministeri körrendeletéből.)

A 6. §. c) pontjához.

Nemcsak azon tiszt tekintendő tanunak, a ki jegyzőkönyvileg kihallgattatott, hanem az is, a ki a tárgyra vonatkozólag bármi okból, bármiféle — a tanuskodás jellegét magán viselő — jelentést tett vagy ilyen nyilatkozatot adott be. (A honvéd főparancsnokság 1894. évi 1009/eln. számú körrendeletéből.)

A 7. §. c) pontjához.

A becsületügyi vizsgálatok minél gyorsabb lebonyolítása a szolgálat érdekében is szükséges, miért is az ez érdeemben előforduló igazolatlan késedelmek- vagy halogatásokért a becsületügyi választmányokat, de különösen és elsősorban azok, — valamint a becsületügyi tanácsok elnökeit szigorú felelősség terheli.

Ezen irányban a kerületi- (hadosztály-) és dandárparancsnokságok is kellő figyelemmel legyenek és igyekezzenek befolyjni a becsületügyi vizsgálatok gyors lebonyolítására. (A honvéd főparancsnokság 1894. évi 1009/eln. számú körrendeletéből.)

A 9. §. 7. bekezdéséhez.

Ha két vagy több tisztnek (tisztjelöltnek) együttes tárgyalás alá vont becsületügyében a vádlottak valamelyike a csendőrséghez tartozik, erre nézve a 31. §. szerinti intézkedés a csend-

őrség felügyelőjének marad fenntartva. (Az 1910. évi 12044/eln. számú honvédelmi ministeri körrendeletből.)

A 10. §. d) pontjához.

A becsületügyi választmány elnökének, tagjainak és póttagjainak neve nemcsak a választmány alakulása után, hanem az évközben beálló minden egyes változásnál is a honvéd főparancsnokságnak bejelentendő. (A honvéd főparancsnokság 1906. évi 1247/eln. számú rendeletéből.)

A 10. §. g) pontjához.

Azokban az esetekben, a mikor különböző állománycsoportbeli tisztek egy és ugyanazon ügyben vannak érdekelve, a becsületügyi tanács szavazásában (27. §.) csupán a becsületügyi tanácsnak az illető vádlottra nézve illetékes tagjai vesznek részt.

A katonaaállományhoz nem tartozó vádlott fölötti szavazásnál tehát a becsületügyi tanács katonaaállomány tagjai közül a rangban legifjabb két százados lép. A becsületügyi választmány tagjai azonban a szavazásban minden körülmény között résztvesznek. (Az 1910. évi 12.044/eln. számú honvédelmi ministeri körrendeletből.)

A 11. §. 2. bekezdéséhez.

A törzstisztek számára alakuló becsületügyi választmány tagjainak és póttagjainak megvá-

lasztatása végett kirendelt vezérőrnagy (tábornoki helyen beosztott ezredes) nem jelölendő ki e választmány elnökéül. (Az 1910. évi 12044/eln. számú honvédelmi ministeri körrendeletből.)

A 12. §.-hoz.

Ezen szakasz 2. bekezdésének helyes értelme szerint a tábornoki becsületügyi választmány tagjainak megválasztásában nemcsak a tábornokok, hanem a tábornoki helyen beosztott ezredesek is résztvesznek. (1904. évi 2518/eln. számú honvédelmi ministeri körrendelet 5. pontja. Rendeleti Közlöny — Szabályrendeletek — 1904. évi 28. sz.)

A 13. §. d) 2. pontjához.

Félreértések elkerülése végett tudatom, hogy a nyugállományu csendőrtisztek és tisztjelöltek nyilvántartásában a 2052/eln. 1912. számú körrendelet (Rend. Közl. 1912. évi 8. sz.) folytán beállott változás a honvéd kerületi parancsnokoknak a becsületügyi szabályzat 13. §. a) 2. pontján alapuló jogát nem érinti, vagyis a becsületügyi előleges tárgyalásnak a kerületük területén nyilvántartott nyugállományu csendőr főtisztek és tisztjelöltek elleni megindítására továbbra is a honvéd kerületi parancsnokok vannak hivatva (1912. évi 5724/eln. 912. számú honvédelmi ministeri rendelet.)

A 14. §. c) pontjához.

Ha az, vajjon valamely följelentett esetben a tisztii állás becsületét veszélyeztető vagy sértő cselekmény vagy mulasztás forog-e fenn, illetőleg a följelentett eset a becsületügyi eljárás alá tartozik-e? annyira kétséges, hogy ez érdemben a becsületügyi előleges tárgyalás megindítása körüli elhatározás előtt, előzetes nyomozás mutatkozik szükségesnek: a becsületügyi előleges tárgyalás megindítására illetékes parancsnok maga ne bocsátkozzék ily czélu nyomozásba vagy tárgyalásba, mert ez által a teljes pártatlansága iránti meggyőződés a tisztikarban esetleg megingattathatnék; hanem a becsületügyi előleges tárgyalás elrendelését megelőző ily megállapításokkal az illetékes becsületügyi választmányt bizza meg; de ily esetben a becsületügyi választmánynak csupán a kívánt megállapításokra szabad kiterjeszkednie, a becsületügyi előleges tárgyalás el- vagy el nemi rendelése' iránti véleményadástól, illetőleg javaslattételtől azonban tartózkodnia kell, mivel ez érdemben az illetékes parancsnok a saját megfontolása alapján maga köteles hűtározni. (A honvéd főparancsnokság 1894. évi 1009/el. számú körrendeletéből.)

A 15. §. első bekezdéséhez.

Azon rendeletben, melylyel a följelentés vagy egyéb iratok a becsületügyi választmány-

nak nyomozás és jelentéstétel végett kiadatnak, a becsületügyi előleges tárgyalás elrendelése határozottan kifejezésre juttatandó. (A honvéd főparancsnokság 1901. évi 2134/el. számú körrendeletéből.)

A 16. §-hoz.

Kivánatos, hogy a becsületügyi választmány már az előleges tárgyalás során tett javaslatait is [a delegálás, a becsületügyi előleges tárgyalás felfüggesztése, megszüntetése, a tisztii gyűlés egybehívása, mellőzése iránti indítványait stb.] megokolja. (A honvéd főparancsnokság 1894. évi 1009/el. számú körrendeletéből.)

A 16. §. első bekezdéséhez.

Több esetben előfordult, hogy a becsületügyi választmány, csupán a följelentés alapján, a szükségesnek inutatköző nyomozás teljes mellőzésével azonnal határozott a becsületügyi eljárás indítványozása avagy vádlott becsülete tisztaságának kétségenkívül állása körül és a választmány ilyen hiányos alapra fektetett határozatával a becsületügyi előleges tárgyalást elrendelő parancsnok is egyetértett. Ilyen szabályellenes eljárás sok esetben legalább is kétségessé teheti a határozat tárgyilagosságát és helyességét. A becsületügyi választmányok, különösen azok elnökei, valamint a parancsnokok (13. §.) ennél fogva ezen szakasz első bekezdése

határozványainak szigorú szem előtt tartására figyelmeztettetnek. (A honvéd főparancsnokság 1894. évi 1009/eln. sz. körrendeletéből.)

A 16. §. b) pontjához.

A becsületügyi választmánynak a 16. §. b) pontja értelmében teendő írásbeli jelentése, bármire szóljon is az, mindig az ügyiratokhoz helyezendő. Egyáltalában az alapanak, a melyen a tiszti gyűlés összehívott, az ügyiratokból mindenkor ki kell tűnnie; következésképp azokhoz abban az esetben, midőn a tiszti gyűlés összehívását nem a választmány vagy annak csak egy tagja is indítványozta: — a parancsnok (13. §.) idevonatkozó parancsa csatolandó. (A honvéd főparancsnokság 1901. évi 2134/eln. számú körrendeletéből.)

A 16. §. utolsóelőtti bekezdéséhez.

Ha a tiszti gyűlés több vádlott egymással össze nem függő becsületügyében egy és ugyanazon napra hivatik össze: az összehívásról a honvéd főparancsnoksághoz teendő jelentés minden egyes ügyre vonatkozólag külön szerkesztendő. (A honvéd főparancsnokság 1901. évi 2134/eln. számú körrendeletéből.)

A 18. §-hoz.

A becsületügyi eljárás során közreműködésre hivatott és jogositott tisztek teljes elfogu-

latlansága, aggálytalansága és ebből folyó megítélhetlansága követelményének folyománya, hogy bajtársa védelmére csak oly tiszt kelhet, a kinek magatartása a védelem elvállalásakor és az azzal járó jogok és kötelességek teljesítésének ideje alatt kifogás alá nem eshetik; miből következik, hogy oly tiszt, a ki ellen becsületügyi előleges tárgyalás vagy vizsgálat, illetve büntető bírósági vizsgálat el van rendelve, becsületügyekben védő nem lehet. (A m. kir. honvéd főparancsnokság 1910. évi 831/elnöki számú rendeletéből.)

A védő a fegyveres erő más részéhez (a csendőrséghez) is tartozhatik (Az 1910. évi 12.044/eln. számú honv. min. körrendeletből.)

A 19. §-hoz.

Vádlott az iránti felszólításának megtörténte, hogy a tiszti gyűlésen vagy személyesen, esetleg védő kíséretében jelenjen meg vagy maga helyett védőt küldjön, vagy pedig írásbeli nyilatkozatát nyújtsa be, az ügyiratokban az illető fogalmazvány és az átvételi elismervény csatolásával kimutatandó. (A honvéd főparancsnokság 1901. évi 2134/eln. számú körrendeletéből.)

A 20. §. első bekezdéséhez.

Ha a tiszti gyűlés határozata szerint a becsületügyi vizsgálat abbanhagyandó, a netán helyénlevő fegyelmi fenyítés kiszabására a becsületügyi szabályzat 16. §. 8. bekezdése és a Szolgálati Szabályzat I. rész 669. pont 4. bekezdésének *d*) betűje értelmében a becsületügyi előleges tárgyalást elrendelt parancsnok illetékes. (A honvéd főparancsnokság 1894. évi 1009/elnöki számu körrendeletéből.)

A 20. §. 2. bekezdéséhez.

A D—1 jelzetű szabályzat 20. §. 2. bekezdésére való figyelemmel, mely szerint a becsületügyi eljárás alatt álló tényleges tiszték és tisztjelöltek, kik ellen a tiszti gyűlés a becsületügyi vizsgálat megejtését határozta el, a szolgálat alól nem minden esetben, hanem csak akkor mentendők fel, ha azt a szolgálat érdeke megköveteli: elrendelem, hogy a csász. és kir. közös hadseregbeli és a m. kir. honvéd szakképző intézetekbe vezényelt és becsületügyi vizsgálat alá vont honvéd egyének az illető szakképző intézet hallgatása alól való felmentésre szintén csak az esetben hozassanak javaslatba, ha a becsületügyi előleges tárgyalás elrendelésére illetékes parancsnok a vád minéműségére és egyéb körülményekre való tekintettel az illető tisztnek vagy tisztjelöltnek a szolgálat alól való felmen-

tését is szükségesnek tartaná. (1908. évi 8317/el. számu honvédelmi ministeri rendelet.)

A 20. §. 3. bekezdéséhez.

A honvédelmi minister ur Ö nagyméltóságához nem csupán a becsületügyi vizsgálat elhatározása és az jelentendő be, hogy annak fogantatásával mely választmány bízott meg, hanem az is, hogy vádlott, ha ténylegesen szolgál, a szolgálattételtől felfüggesztett-e és tartózkodási helye iránt mily intézkedés történt. (A honvéd főparancsnokság 1901. évi 2134/el. számu körrendeletéből.)

A 21. §. *a*) pontjához.

Vádlott a vizsgálat megindításáról való értesítésének és a 21. §. *a*) pontja értelmében kihallgatás czéljából történt megidézésének fogalmazványa az ügyiratokhoz csatolandó és az idézvény kézbesítésének valóban megtörténte az ügyiratokban kimutatandó. (A honvéd főparancsnokság 1901. évi 2134/el. sz. körrendeletéből.)

A 21. §. *b*) pontjához.

Vádlottak sem a becsületügyi előleges tárgyalás, sem a becsületügyi vizsgálati eljárás során nem hívhatók fel arra, mikép vallomáukat becsület és kötelességükre való hivatkozás-

sal erősítsék meg. (A honvéd főparancsnokság 1906. évi 1346/eln. sz. körrendeletéből.)

A vádlottnak a becsületügyi választmány által való kihallgatásánál a védő nem lehet jelen. (Az 1910. évi 12.044/eln. számú honv. ministeri körrendeletből.)

A 21. c) pontjának 2. bekezdéséhez.

A becsületügyi választmány által szükségesnek talált írásbeli megállapítások akkép eszközöndök, hogy a becsületügyi választmány az általa fogalmazott megkeresést, átiratot az ezredparancsnoksághoz felterjeszti, mely azokat saját czime alatt (ép úgy, mint a többi ezredparancsnoksági kiadványokat) adja ki. (A honvéd főparancsnokság 1910. évi 831/eln. számú rendeletéből.)

A 21. §. utolsóelőtti bekezdéséhez.

Habár a külföldön tartózkodó tanuk kihallgatásának a becsületügyi eljárás során rendszerint diplomáciai uton kell történnie, mindazonáltal nincsen akadálya annak, hogy a becsületügyi választmány — hacsak sulyt nem helyez arra, hogy a kihallgatás valamely hatóság előtt történjék — azokat a katonai egyéneket, akik állandóan vagy ideiglenesen külföldön tartózkodnak és akiknek ottani czime ismeretes, becsületükre és kötelességükre hivatkozással megerő-

sítendő írásbeli nyilatkozattételre vagy a föltett kérdésekre való válaszádsra *közvetlenül* is felhivhassa. A becsületügyi szabályzat 21. §. c) pont 2. bekezdésének az a rendelkezése azonban, mely szerint az írásbeli megállapítások az előjáró parancsnokság útján eszközöndök, ily esetekben is szem előtt tartandó.

A diplomáciai ut mellözése lényegesen előmozditja az eljárás gyorsaságát.

Megjegyzendő, hogy a Védttörvény Utasítás IV. R. 4. §. 6. pontja szerint a külföldön tartózkodó tartalékos havidijasakkal való közvetlen érintkezés esetében az illető levélboritékon a czimzett személy katonai jellegének, valamint az elküldő hatóságnak megjelölése mellözendő és a lezárásnál a szolgálati pecsét nem alkalmazandó. (1912. évi 4810/eln. számú honvédelmi ministeri körrendelet.)

A 21. §. utolsó bekezdéséhez.

A kihallgatásról felvett jegyzőkönyvben világosan (kérdésekben és feleletekben) kifejezve kell lennie annak, hogy vádlottnak úgy az ellene, mint a mellette szóló valamennyi körülmény (vallomás stb.) tudomására hozatott (előtte felolvasatott stb.) és hogy vádlott azokra minő védekezést vagy észrevételeket adott elő. (A honvéd főparancsnokság 1894. évi 1009/elnöki sz. körrendeletéből.)

A 23. §-hoz.

A becsületügyi tanács összeállítására vonatkozó parancsot az elnök az ügyiratokhoz csatolja. (A honvéd főparancsnokság 1901. évi 2134/el. számú körrendeletéből.)

A 24. §. b) pontjához.

Az ügyiratokban (az illető fogalmazvány és átvételi elismervény csatolásával) kimutatandó, hogy vádlott a kitűzött végtárgyalásról értesített és arra a 24. §. b) pontjában előirt felszólítással kifejezetten megidézett. (A honvéd főparancsnokság 1901. évi 2134/el. számú körrendeletéből.)

A 25. §-hoz.

E szakasz 8. bekezdésének értelme szerint a végtárgyaláson megjelent vádlott vagy védő a végtárgyalási jegyzőkönyvet mindenkor aláírja; tehát nemcsak akkor, ha netán kiegészítéseket ad jegyzőkönyvre, hanem akkor is, ha kinyilatkoztatja, hogy nincs több előadni valója; vagy ha az egyidejűleg átadott és felolvasásra kerülő védőiratra hivatkozik. (A honvéd főparancsnokság 1901. évi 2134/el. sz. körrendeletéből.)

A 28. §. 3. bekezdéséhez.

A becsületügyben netán érdekelve levő polgári egyének magatartásának bírálat alá vonása nem kerülhető ugyan el, mert a vádlott tiszt mellett vagy ellen szóló bizonyítékok hiteltérdemlőségét és bizonyító erejét mindig mérlegelni kell; mindazonáltal meg nem engedhető, hogy a becsületügyi eljárás alá nem tartozó ily egyének fölött a lovagias elégtételadásra való képtelenségüket kimondó vagy eljárásukat egyébként elítélő formaszerű határozat hozassék. (Az 1910. évi 12.044/el. sz. honv. min. körrendeletből.)

A 29. §. 2. bekezdéséhez.

Ez a rendelkezés arra az esetre is áll, ha a végtárgyalásnál a vádlott helyett csupán védője jelent meg. (Az 1910. évi 12.044/el. sz. honv. min. körrendeletből.)

A 29. §. 4. bekezdéséhez.

Az a rendelkezés, mely szerint a vádlott (védő, képviselő) az őt megillető felelősség jogra kifejezetten figyelmeztetendő, olykor figyelmen kívül hagyatik.

Annak, hogy a most jelzett figyelmeztetés megadatott, a vádlott (védő, képviselő) a 29. §. 2. bekezdése szerinti átvételi elismervényben ki-

fejezést adni tartozik. (Az 1910. évi 12.044/eln. sz. honv. min. körrendeletből.)

A 30. §. a) pontjához.

A becsületügyi tanács határozatának a 32. §. szerinti záradékolása felmentő határozatoknál még az iratoknak a honvéd főparancsnoksághoz való fölterjesztése előtt eszközendő. (Az 1910. évi 12.044/eln. sz. honv. min. körrendeletből.)

A 33. §. utolsó bekezdéséhez.

Habár az intés a D-1 jelzetű szabályzat végrehajtási határozmányainak 4. pontja értelmében az előléptetésre való alkalmasságot nem zárja ki, mégis az erre hivatott bizottság, illetve a véleményezők adott esetben az előléptetésre való alkalmasság megítélésénél szigorú mértéket alkalmazzanak, hogy ily módon az intés komolysága kellőképpen érvényesüljön.

A D-1 jelzetű szabályzat 33. §. utolsó bekezdése értelmében az első ízben vagy az ismételten történt megintás a közvetlenül következő minősítésbe felveendő. A későbbi években az ismételt bevezetés mellőzendő, mihelyt a szerkesztő bizottság az illetőnek az előléptetésre való alkalmasságot odaitéli. (Az 1909. évi 11342/eln. számú honvédelmi ministeri rendeletből.)

A 36. §. 2. bekezdéséhez.

Elég, ha a vádlott írásbeli nyilatkozatban kijelenti, hogy felebbezéssel él s a felebbező irat abból az okból, mert benne a felebbezés alapját képező körülmények nincsenek felsorolva, vissza nem utasítható.

A felebbezésnek a parancsnoknál való benyújtása nincs a szolgálati uthoz kötve. A felebbezés kellő időben beadottnak tekintendő, ha a 14 napi határidő letelte előtt postára adatott. (Az 1910. évi 12044/eln. sz. honv. min. körrendeletből.)

A 42. §-hoz.

Becsületügyekben vádlottáknak vagy védőiknek a tiszti gyűlés időpontja vagy a végtárgyalás előtt, az ügyiratokba való betekintés végett tett utazásai után ügyködési utazási költségek térítendőek meg. (19a), 21c), és 42b) §§.) Vádlottáknak a napi átalány nem illetékes. (1912. évi 72715/c. sz. honv. min. körrendelet.)

A 42. §. c) pontjához.

A becsületügyi eljárás folyamán tanuképen kihallgatott polgári személyek költségeinek megállapítása és kiutalványozása a kerületi parancsnokságok hatáskörébe tartozik.

A tanuk költségeinek megállapításánál a kerületi parancsnokságok az 1896. évi XXXIII. törvénycikk 223. §-ának rendelkezéseihez tart-

sák magukat, mely szerint: «A tanu követelheti megjelenésével járó szükséges utiköltségeinek megtérítését. Napi- vagy hetibéből élőknek ezenfelül még igényük van az utazáshoz és kihallgatáshoz kívánt időnek és rendes keresetüknek megfelelő kárpótlására».

«Más tanuk, ha kihallgatásuk lakóhelyükön kívül nyolcz kilométerre eső helyen történik, állásukhoz mért ellátási díjat követelhetnek».

«Ez igények, megszűnésüknek és az igazolás kizárásának terhe alatt, a kihallgatáskor vagy ettől számított két nap alatt jelentendők be».

A tanuk által igényelt költségek megállapításánál a legnagyobb pontossággal és körültekintéssel járandó el, hogy egyrészt az érdekeltek jogos követelései csorbát ne szenvedjenek, másrészt pedig a kincstár se terheltesék indokolatlan kiadásokkal.

Ezekre való tekintettel *tájékoztató szolgálat* szolgáljon, hogy az igénybe hozott vasuti költségek tekintetében mindenkor kinyomozandó, hogy az illető nem bír-e a kedvezményes vasuti jegyek váltására feljogosító igazolvánnyal — igenlő esetben csak a kedvezményes jegy ára állapítható meg; oly egyéneknél (pl. vasuti alkalmazottaknál) pedig, kik a vasuton díjtalanul utazhatnak — s ezen körülmény kideríthető — az esetleg igénybe hozott vasuti költségek törlendők.

A mennyiben az illető tanu sem kedvezmé-

nyes, sem pedig díjtalan vasuti utazásra feljogosítva nem volna, részére a vasuti költség a társadalmi állása szerint igényelhető kocsiosztály után állapítandó meg.

Podgyász és podgyászkezelési költség csak annak állapítható meg, a ki igazolja, hogy podgyászszal utazott s hogy a podgyászt akár a becsületügyi eljárás érdekében, akár a becsületügyi választmány előtti megjelenés végett magával vinnie kellett.

Ha több tanu együtt utazik, nincs igényük a bérkocsik teljes díjára, hanem két-két személyt egy kocsira számítva, csupán annak felére.

A rapidijak megállapításánál a fent idézett törvényben foglalt elvi álláspont mellett irányadóul tekintendő az 1896. évi 21224. számú igazságügyministeri rendelet, mely szerint a rapidijak az egyes fizetési osztályok szerint következőkép állapítottak meg:

az	I.	fizetési osztályba tartozónak	40	K
a	II.	„	35	„
a	III.	„	30	„
a	IV.	„	25	„
az	V.	„	21	„
a	VI.	„	16	„
a	VII.	„	13	„
a	VIII.	„	10	„
a	IX.	„	8	„
a	X.	„	7	„
a	XI.	„	és a	

dijazott gyakornokok, valamint a díjtalan fogalmazó gyakornokok 6 K,

a számvivősegi, kezelési és irodai díjtalan gyakornokoknak, valamint a	
díjnokoknak	4 K
altiszteknek	3 «
szolgáknak	2 «

A naptári napok szerint számitandó napi-díjak ahhoz az osztályhoz képest állapítandók meg, a melybe a tanuk akár társadalmi állásuk, akár magasabb képzettségük, akár foglalkozásuk utáni jövedelmük szerint sorozhatók.

A napidíj mellett lakás, fűtés, világítás, kiszolgálás és egyéb ellátási vagy kényelmi kiadások föl nem számíthatók.

A tanuk költségei mindig haladéktalanul megállapítandók és bélyegtelen nyugtájukra a honvédelmi tárca «Kerületi parancsnokságok» czime terhére késedelem nélkül folyósítandók.

Végül megjegyzem, hogy becsületügyben polgári tanuk küllállomásról csak azon esetben idézendők meg, ha ezeknek közvetlen személyes kihallgatása multhatatlanul szükséges.

Ezen körrendelet csupán az I—V. honvéd kerületre mérvadó. (1902. évi január hó 26-án 75186/VI. ex 1901. számú honvédelmi ministeri körrendelet; Rendeleti Közlöny — Szabályrendeletek. 1902. évi 4. sz.)

A becsületügyi eljárás folyamán a zágrábi horvát-szlavon VI. honvéd kerület területén be-

idézett, illetve tanuként kihallgatott polgári személyek költségeinek megállapításánál ezen kerületi parancsnokságnak a bűnvádi eljárásról szóló 1875. évi május hó 17-én kelt törvény 324. §. határozmányaihoz, — valamint a horvát-szlavon-dalmát országos kormánynak 1884. évi augusztus hó 26-án 9336. sz. és 1885. évi július hó 8-án 9790. számú rendeletében foglaltakhoz kell alkalmazkodnia.

A tanuk költségeinek pontos és lehető gyors megállapítása, valamint ezen költségeknek — a tanuk bélyegtelen nyugtájára — mely czim terhére való folyósítása, végül a tanuknak mily alkalmakkor való beidézhetése tekintetében: a zágrábi horvát-szlavon VI. honvéd kerületre nézve is a Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1902. évi 4. számában közzétett s fentebb ismertetett 75186/VI. ex 1901. sz. honvédelmi ministeri körrendelet rendelkezései mérvadók. (1902. évi 26937/VI. számú honvédelmi ministeri rendelet.)

A 43. §-hoz.

Oly netalán előforduló esetekben, midőn a csapatparancsnok előtt kívánatosnak látszik, hogy tiszték (tisztjelöltek) a becsületügyi szabályzat ezen szakaszának rendelkezésére figyelmeztetessenek, — ezen figyelmeztetésnél e parancsnok a becsületügyi tárgyalás előrelátható kimenetele, valamint a rendfokozatról való lemondás kérel-

mezésének czélszerű vagy czélszerűtlen volta felől semmiféle nyilatkozatot se tegeyen.

Helytelen továbbá az is, ha a csapatparancsnok oly tisztet (tisztjelölteket), kik esetleg becsületügyi szempontból való elbírálást igénylő helytelen cselekvési vagy gondolkozási módot tanusítottak, áthelyeztetésük vagy felülvizsgálásuk kérelmezésére hívják föl vagy éppen nekik még ez irányban való támogatásukat is kilátásba helyezik. (A honvéd főparancsnokság 1894. évi 1009/elnöki számú körrendeletéből.)

A 43. §-hoz.

A becsületügyi szabályzat 43. §-ában tárgyalta megállapítások czélja minden kételyt kizárólag az, hogy az a körülmény, a mely a tisztre (tisztjelöltre) a leköszönés iránti kérvény előterjesztésekor — oly czélból, hogy ezáltal a becsületügyi eljárást kikerülje — indítólag hatott, illetőleg a becsületügyi eljárásnak alapjául szolgáló cselekmények vagy mulasztások mibenléte egyszersmindenkorra megrögzítettessék, azok körvonalai az időmulás által nem befolyásolható módon a jövőnek fentartassanak, hogy azok szükség esetén, ha akár az illető volt tiszt (tisztjelölt) rendfokozatuk, visszaadása tekintetében kérvényeznek, akár az ügy újból tárgyalása más okból szükségesnek mutatkoznék — rendelkezésre álljanak.

Hogy e cél elérése biztosítva legyen, szükséges multhatatlanul, miszerint a vádlott vagy terhelt által elkövetett cselekmény vagy mulasztás lényege minden az elbírálásnál tekintet érdemlő mozzanatával együtt, de a lényegyet nem érintő tulterjengősség és szükségesen felüli részletezés elkerülésével kiderítettessék; történik pedig ez vádlott, illetve terhelt kihallgatása, illetve jelentéstételre utasítása s a szükséges bizonyítékoknak tanukihallgatás útján való beszerzése és egyéb, a bizonyítékok megszerzésére célirányos intézkedések eszközzése által.

Vádlott, illetve terhelt meghallgatása főfontosságú lévén, minden esetben, a midőn egy tiszt (tisztjelölt) a becsületügyi eljárás kikerülése céljából rendfokozatáról leköszönendő kérvényt nyújt be, vádlott, illetve terhelt — ha még meg nem történt volna — még mielőtt a honvédelmi minster elhatározása leérkezik, az illetékes becsületügyi választmány által a tett vagy mulasztás főmozzanataira, esetleges mentségére stb. részletesen kihallgatandó, még pedig — ha az illető ténylegesen szolgál — jegyzőkönyvileg; ha pedig a terhelt vagy vádlott nyugállományu, szolgálton kívüli viszonybeli vagy tartalékos: röviden és velősen szerkesztett kérdőpontokra adandó írásbeli jelentés bekövetelése által; természetes, hogy e kihallgatás mindenkor pótolható és pótolandó, ha a tényállás tisztázásának — mindig szem előtt tartandó — fontos érdeke azt megköveteli.

A mint a leköszönés iránti kérelemnek helyadó honvédelmi ministeri rendelet leérkezik, a vádlott, illetve terheltnek terhére eső cselekmény vagy mulasztás lényegének bizonyítéka vádlott e részbeni előadásának figyelembe vételével a becsületügyi szabályzat előírt módon eszközözendő tanukihallgatások és egyéb célirányos intézkedések foganatba vételével ugyancsak a becsületügyi választmány által késedelem nélkül megszerzendő, melynek mérve tekintetében szolgáljon zsinórmértékül az eljárás célja: az elkövetett tett vagy mulasztás lényegének felderítése; itt tehát minden oda nem tartozó szószaporítás, mérlegelés alá nem tartozó, merőben mellékes körülmény feszegetése szigoruan mellőzendő.

Vádlott, illetve terhelt meghallgatása s a tett, illetve mulasztás bizonyítékainak az előbbi pontban leírt módon történt megszerzése után foglalandó össze írásban a megállapítások eredménye — ismét minden tulterjengőség elkerülésével — ugy, a mint az a vádlott vagy terhelt vallomása és a vonatkozó bizonyítékok alapján kiderül.

Csak az előbbi szempontok szem előtt tartásával foganatosított megállapítások befejezése után lesznek az ugyancsak az előbbiek szerint ecsetelten szerkesztett s a megállapítások eredményét feltüntető irattal kapcsolatosan a felmerült iratok a honvéd főparancsnoksághoz előterjesztendőek. (A honvéd főparancsnokságnak 1907. évi 2772/el. számú rendelete.)

A 47. §-hoz.

Oly esetekben, midőn a honvédelmi minister vagy a honvéd főparancsnokság a tiszti gyűléstől véleményt követel be, a tiszti gyűlésnek e vélemény megadása körüli eljárásáról a jelen szabályzathoz függesztett 1. melléklet szerinti jegyzőkönyv veendő fel, mely a tárgy természetéből folyó, eltérő szövegezéssel szerkesztendő. (A honvéd főparancsnokság 1894. évi 1009/elnöki számú körrendeletéből.)

A 47. §. c) pontjához.

A becsületügyi választmány oly hadapródjelöltek és egyévi önkénteseknek is tartozik tanácsot adni, a kik valamely becsületbeli kérdésben követendő magatartásra nézve hozzá fordulnak.

Törzstisztek ily tanácsadás végett valamely törzstiszti becsületügyi választmányhoz fordulnak és ha ilyen választmány nincsen felállítva, közvetlenül a honvéd főparancsnokságtól kérhetik annak megalakítását.

A becsületügyi választmányoknak nem szabad a 47. §. c) pontja szerinti tanácsadásnál a becsületügyi eljárás alá nem tartozó egyének elégtételadásra való képessége fölött formyszerű határozatot hozniok vagy e tárgyban írásbeli kiadványokat kibocsátaniok. A becsületügyi választmányok feladata ily esetekben kizárólag abban áll, hogy a tiszteknek tanácsot adjanak,

hogy ellenfeleikkel szemben minő magatartást tanúsítsanak. (Az 1910. évi 12044/eln. sz. honv. min. körrendeletből.)

A 48. §-hoz.

Oly nyomozati iratok, melyek nem a szolgálati nyelven vannak szerkesztve, lehetőleg a szolgálati nyelvre fordítandók és ezen fordítások az ügyiratokhoz csatolandók. (A honvéd főparancsnokság 1901. évi 2134/elnöki számú körrendeletéből.)

Az I. Függelékhez.

A kedélyeknek különféle társadalmi kérdések által hevitett izgatottsága nem egyszer izgága és kötekedő sértegetésekben tör ki, czélzatosan oly egyének ellen irányulva, a kiknek állásához képest a kihívó sértegetőknek abban a föltevésben kell lenniök, hogy az illetők az ily sértegetések megtorlására a lovagias utat kötelesek választani.

Ámde az ellen, hogy az ily, egyedül a sértő felek által előidézett ügyek a lovagias utra tereltessenek, éppen a becsület fogalmának magasztossága tiltakozik; mert hiszen ezek a kihívó sértegetők gentlemanhoz méltatlan viselkedésükkel minden igényt eljátszottak arra, hogy sértegetésük elintézését a lovagias uton nyerjen.

Magában egy oly tisztikarban, melyben nemes gondolkozásmód és igaz bajtársiasság uralkodik, bizonyára nem is fordulnak elő ily kihívó sértegetések.

Ha pedig ily sértegetők a tisztikar kivül állanak, akkor sértegetéseiket megtorolni csakis bírósági uton lehet és szabad.

Annak elbirálása, hogy a sértegetés ily kihívó természetű vagy sem, a sértett fél megbizottait vagy a hecsületügyi választmányt, mint tanácsadót illeti. (1908. évi 11670/eln. számú honvédelmi ministeri körrendelet.)